«Ένοχος, ένστολος και δολοφόνος, ούτε ο πρώτος ήταν ούτε και ο μόνος»

του Sotrek*

«Μπάτσοι-γουρούνια-δολοφόνοι», «Τώρα ανταμώνουν παντού τη φωτιά, μπάτσοι γουρούνια δολοφόνοι», «No justice, no peace», «Fuck the police», «Από μπάτσο νεκρός σημαίνει πόλεμος», «Ένοχος, ένστολος και δολοφόνος, ούτε ο πρώτος ήταν ούτε και ο μόνος», «Νεκρός από σφαίρες της αστυνομίας, αυτό είναι το κράτος της δημοκρατίας», «Το κράτος σημαδεύει, οι μπάτσοι πυροβολούν», «Δεν ξεχνάμε, δεν συγχωρούμε», «15 χρονών νεκρός, η μαγκιά σας κοστίζει 2 ευρώ, όσο κάνει μια σφαίρα», «Το αίμα κυλάει εκδίκηση ζητάει», «Καλό ταξίδι σε ακόμη έναν αδικαχαμένο», «Ποιος θα μας φυλάξει από τους φύλακες;», «Δολοφόνοι με στολή», «Κανείς δεν σκότωσε από λάθος, γαμιούντε οι μπάτσοι και το κράτος», «Μαύρη κατάρα στων γουρουνιών τη φάρα», «Όταν οι μπάτσοι σκοτώσουν τα παιδιά σας, τότε θα βγείτε και εσείς από τα κλουβιά σας», «Να γίνει η θυσία του Αλέξη, θηλιά στο λαιμό τους»…

Αυτά ήταν κάποια από τα πανό που σηκώθηκαν εκείνες τις μέρες του Δεκέμβρη από οπαδούς σε όλη την Ελλάδα. Και δεν ήταν μόνο τα πανό. Ήταν οι ανακοινώσεις, οι συγκρούσεις με την αστυνομία, η συμμετοχή χιλιάδων οπαδών στις διαδηλώσεις στην Αθήνα και σε όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας. Αν τα διαβάσει κανείς τώρα χωρίς να έχει εικόνα της κατάστασης θα νομίζει πως επρόκειτο για «εισβολή αναρχικών στοιχείων» στις κερκίδες. Ο λόγος των οπαδών εκείνες τις μέρες αλλά και τον επόμενο χρόνο, και τον μεθεπόμενο, και σε κάθε μαύρη «επέτειο» της 6ης Δεκέμβρη δεν είχε μόνο αντιμπατσικά χαρακτηριστικά. Είχε βαθιά αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά, είχε χαρακτηριστικά που αμφισβητούσαν, αναδεικνύοντας την καταστολή που οι ίδιοι οι οπαδοί γνωρίζουν στο πετσί τους, την κανονικότητα και το

σύστημα που γεννάει δολοφόνους.

Έγραφαν οι Radical Fans United στο φανζίν τους τον Φεβρουάριο του 2009: «Δεν ήταν τυχαίες όλες οι κινήσεις που έγιναν. Εξάλλου εμείς οι οπαδοί γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τι σημαίνει αναίτια καταστολή. Σχεδόν ο καθένας μας έχει γευτεί πως είναι ο κάθε κομπλεξαρισμένος ψευτόμαγκας που κάποιοι τον τσιτώσανε και του βάλανε τη στολή, να σε βρίζει και να σε βαράει χωρίς λόγο. Στις λάσπες στο δασάκι, στον υπόγειο στη Βικτώρια, στην (πρώην) χωμάτινη στη Λιβαδειά, στο Γαλλικό ποταμό, στα τρένα ή στις σκάλες του Αλεξάνδρειου…

> *Αυτή τη φορά όμως ο φόβος έσπασε, η οργή ξεχείλισε… Οι οπαδοί σε όλη τη χώρα συμμετέχουν μαζικά στις διαδηλώσεις, είτε μεμονωμένα είτε ακόμα με δικά τους οργανωμένα μπλοκ.*

Από τις 7 Δεκεμβρίου και μετά η αστυνομία σε κάθε γήπεδο της χώρας αποτελεί κόκκινο πανί. Το αυθόρμητο κατέβασμα τόσων ανθρώπων στους δρόμους σε όλη την Ελλάδα δημιούργησε πέραν όλων των άλλων ένα ακόμη συναίσθημα: τώρα κουμάντο κάνουμε εμείς! Όχι γιατί δεν μασάμε, όχι γιατί είμαστε απείρως περισσότεροι, αλλά γιατί έχουμε το δίκιο με το μέρος μας (όπως λέει και το γνωστό σύνθημα)».

Το σημαντικότερο στοιχείο στο πώς βίωσαν οι κερκίδες την δολοφονία του Αλέξη δεν ήταν οι αντιδράσεις τους εκείνες τις μέρες του 2008. Ήταν η στάση τους και ο λόγος τους, η μνήμη τους τις επόμενες χρονιές. Ήταν το γεγονός πως μέσω της στυγερής δολοφονίας και της εξέγερσης που ακολούθησε, στο παιχνίδι μπήκε και ο κόσμος των γηπέδων. Ήταν από το 2008 και μετά όπου άρχισαν σε μαζικό επίπεδο να βγαίνουν πανιά στις κερκίδες για πολιτικά και κοινωνικά θέματα, ειδικά την περίοδο του 2011-12, το καλοκαίρι του δημοψηφίσματος αλλά και πολλά πανό αντιφασιστικά – αντιρατσιστικά. Το σημαντικότερο λοιπόν όλων ήταν πως, όπως και σε άλλα κοινωνικά κομμάτια και δη στη νεολαία και στη νέα γενιά, έτσι και σε ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων γηπεδικών, ο Δεκέμβρης γέννησε μια συνθήκη

αντίστασης, έναν λόγο και μια στάση ενάντια στο υπάρχον και στις κυρίαρχες πολιτικές επιλογές. Για να μην παρεξηγηθούμε, δεν φτάνουμε στο συμπέρασμα πως μέσω του Δεκέμβρη και των γεγονότων του 2008, ξαφνικά οι οπαδοί έγιναν επαναστατικά υποκείμενα και έληξαν όλες οι αντιφάσεις που «παίζουν» στο χώρο των γηπέδων και όλα τα κακώς κείμενα με πρώτο και κύριο την ανεξέλεγκτη οπαδική βία. Όμως το γεγονός πως εκείνες τις μέρες αλλά και στις διαδηλώσεις των «επετείων» διαδήλωναν μαζί στους δρόμους αντίπαλοι οπαδοί και έστω και για κάποιες στιγμές τα βλέμματα όλων ήταν στραμμένα σε αυτούς που έπρεπε, είναι κάτι που δεν ξεχνιέται, είναι κάτι που μέχρι και τώρα μνημονεύεται από πολλούς που ασχολούνται με τα γήπεδα.

Φέτος, έντεκα χρόνια μετά, οι οπαδοί στα γήπεδα συνεχίζουν να μην ξεχνούν. Το καλοκαίρι με αφορμή την αποφυλάκιση του Κορκονέα οπαδοί της ΑΕΚ και του Παναιτωλικού σήκωσαν πανό ενάντια στην συγκεκριμένη απόφαση. «Το κράτος σκοτώνει και μετά αθωώνει» έλεγε το πανό των Αεκτζήδων ενώ στο Αγρίνιο οι οπαδοί του Παναιτωλικού έγραψαν: «Το αίμα νερό δεν γίνεται».

Φέτος, έντεκα χρόνια μετά την «κληρονομιά του Δεκέμβρη» όπως λένε πολλοί, οι γραμμές αυτές γράφονται την ώρα που η μία κερκίδα μετά την άλλη σηκώνει πανό αλληλεγγύης στους σεισμόπληκτους Αλβανούς, συγκεντρώνει τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης και υπογράφει ανακοινώσεις με τίτλο: Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΠΛΟ ΜΑΣ! Όπως γράψαμε και προηγουμένως, όλα συνδέονται με έναν τρόπο – η, ας την πούμε, ριζοσπαστικοποίηση των γηπέδων, και τα άμεσα κοινωνικά και πολιτικά πολλές φορές αντανακλαστικά των κερκίδων με αυτό που άφησε ο Δεκέμβρης του 2008. Και αν βγουν διάφοροι έξυπνοι και πουν για τα μακεδονικά και τα πανό υπέρ της Μακεδονίας να πούμε το εξής: αριθμητικά, δεν υπάρχει σύγκριση των πανό που βγήκαν, ας πούμε για το ζήτημα των προσφύγων και προς υπεράσπισή τους, και αυτών που βγήκαν για το μακεδονικό. Αλλά το σημαντικότερο είναι πως τα περισσότερα πανό για τη Μακεδονία ήταν ανυπόγραφα ενώ τα άλλα… με φαρδιές πλατιές υπογραφές. Και έχει τη σημασία του αυτό στη σημειολογία των κερκίδων.

Για το τέλος; Άμυνα, άμυνα, άμυνα… Τα τελευταία χρόνια και ειδικά το τελευταίο διάστημα η καταστολή είναι στο κόκκινο. Το κράτος και τα αφεντικά με την αστυνομία τους αλωνίζουν. Οι άμυνες πρέπει να είναι σκληρές. Η υπεράσπιση των «εστιών» μας, των «δοκαριών» μας πρέπει να επιτευχθεί με κάθε τρόπο. Ο καθένας στο μετερίζι του και στο χώρο του, ενωμένοι και αλληλέγγυοι, να μη χάσουμε «κεκτημένα». Και μετά βλέπουμε…

*Ο Sotrek συμμετέχει στη συντακτική ομάδα του περιοδικού HUMBA!

Το Εμείς του Δεκέμβρη

του Δανάη Κασίμη

Στη μνήμη του Αλέξη

«Εάν αυτός ο μύθος είναι τραγικός, είναι γιατί ο ήρωάς του έχει συνείδηση. Ο σύγχρονος εργάτης όλες τις μέρες της ζωής του κάνει την ίδια δουλειά κι αυτή η μοίρα δεν είναι λιγότερο παράλογη. Αλλά δεν είναι τραγικός παρά στις σπάνιες στιγμές που αποκτά συνείδηση»

Αλμπέρ Καμύ

Έντεκα χρόνια πριν, την 6η Δεκεμβρίου 2008 στην οδό Τζαβέλλα σκότωσαν έναν από εμάς. Ο Αλέξης Γρηγορόπουλος έγινε, δυστυχώς με τη δολοφονία του, σύμβολο της εξέγερσης. Οι μέρες που ακολούθησαν είναι γνωστές σε όλους και αποτέλεσαν τομή στην ιστορία του κινήματος. Ο χρόνος πάγωσε και μας «όπλισε» με μία απροσδιόριστη δύναμη να εκδικηθούμε οργανώνοντας μια χορωδία οργής στους δρόμους διαφόρων πόλεων της Ελλάδας. Η καταστροφή, όπως σχολιάζουν επικριτικά τα συστημικά ΜΜΕ, ήταν αποτέλεσμα της κοινωνικής έκρηξης που πυροδοτήθηκε από το απόλυτο σκοτάδι

της εν λόγω δολοφονίας και είναι απολύτως δικαιολογημένη. Οι δρόμοι γέμισαν από ζωές αποφασισμένες να αντισταθούν στην ολοκληρωτική αστυνόμευση της καθημερινής τους ζωής. Στην αστυνόμευση και στον ασφυκτικό οργουελικό έλεγχο που αποδείχθηκε αδίστακτος. Ο ειδικός φρουρός Κορκονέας, πυροβολώντας τον Αλέξη πυροβόλησε όλους εμάς ταυτόχρονα. Ο Κορκονέας ήταν και είναι μέχρι και σήμερα η προσωποποίηση της κρατικής δολοφονίας, το σύμβολο της κρατικής καταστολής και της επιτήρησης.

Εκείνες τις ημέρες του 2008, είχαμε την ισχυρή εντολή της συνείδησής μας να ζητήσουμε το λόγο και να επιβληθούμε κατακλύζοντας τους δρόμους με μία πρωτοφανή μαζικότητα. Η παρουσία μεγάλου μέρους της κοινωνίας ήταν αφοπλιστική και δεν άφηνε κανένα περιθώριο για αντίλογο. Οι όποιες ιδεολογικές αντιπαραθέσεις ανεστάλησαν, για πρώτη φορά- τουλάχιστον απ' όσο θυμάμαι – και στο προσκήνιο είμαστε «ΕΜΕΙΣ». Αυτό το «ΕΜΕΙΣ» ήταν διακριτό, τρομερά οργισμένο και βαθιά συνειδητοποιημένο. Ανεξάρτητα από ηλικιακούς ή άλλους διαχωρισμούς, το «ΕΜΕΙΣ» αφορούσε την κοινωνία που ασφυκτιά μέσα στην ασημαντότητα και τη στρατιωτικοποίηση της ζωής και αυτή ήταν κοινή πεποίθηση. Το εξεγερσιακό υποκείμενο φάνηκε σε μεγάλο βαθμό ώριμο να επιβάλει την παρουσία του με αυτοπεποίθηση και να επιβληθεί χωρίς να αφήνει περιθώρια στη μιζέρια του ναι μεν αλλά. Οι αστυνομικές δυνάμεις ήταν ανίκανες να αντιδράσουν και να καταστείλουν την εξεγερμένη μάζα. Τότε είχαμε, πράγματι, την ευκαιρία να κερδίσουμε πολιτικό έδαφος και να διεκδικήσουμε πραγματικά μια ζωή πιο δίκαιη, πιο ελεύθερη.

Η πολιτικοποίηση που επακολούθησε τα χρόνια μετά τα γεγονότα του 2008, ήταν αξιοσημείωτη. Τα κοινωνικά κέντρα που προϋπήρχαν πλημμύρισαν από ζωή και δημιουργήθηκαν αρκετά άλλα με αποκορύφωμα την περίοδο των πλατειών. Η αυτοοργάνωση στα στέκια της Αθήνας-και της Ελλάδας γενικότερα άρχισε να φαίνεται ως η μοναδική σανίδα σωτηρίας στον ωκεανό της νεοφιλελεύθερης λαίλαπας.

Οι λέξεις «αλληλεγγύη», «ισότητα» και «ελευθερία» άρχισαν για πρώτη φορά να παίρνουν σάρκα και οστά γλυκαίνοντας τις ψυχές στα φυλακισμένα μας σώματα.

Η εξέγερση αποτέλεσε τη μοναδική ευκαιρία να πάρουμε τις υποθηκευμένες ζωές μας στα χέρια μας. Σπάσαμε τους φραγμούς της ευγένειας και του καθωσπρεπισμού και υφάναμε τον ιστό της ελευθερίας μας. Αποδείξαμε ότι μπορούμε να αποτελέσουμε απειλή για το σύστημα και να δημιουργήσουμε έναν νέο και πιο δίκαιο κόσμο. Πράγματι, καταφέραμε να προκαλέσουμε ισχυρούς κοινωνικούς τριγμούς που δημιούργησαν ρωγμές ελευθερίας, οι οποίες έχουν γίνει μέρος της σύγχρονης συλλογικής συνείδησης και αποτελούν μέχρι σήμερα παρακαταθήκη για τις κοινωνικές διεκδικήσεις του μέλλοντος.

Φτάνει να ξεφύγουμε από τη μιζέρια της διαρκούς γκρίνιας και των ανέξοδων κραυγών, που λειτουργούν ως πυροτέχνημα προβλέψιμο και εύκολα διαχειρίσιμο από την εξουσία. Ο έρωτας για ζωή είναι η κινητήριος δύναμη για τη δυναμική διεκδίκηση της κοινωνικής και ατομικής αξιοπρέπειας. Η δημιουργία είναι ο δρόμος της ελευθερίας αρκεί να πλέει αρμονικά με τις συλλογικές διεκδικήσεις και να μην τους γυρνάει την πλάτη. Η αποξένωση δεν πρέπει να μας αποθαρρύνει διότι είναι κι εκείνη αποτέλεσμα της κινηματικής εξουθένωσης που προκαλείται από τα κοινωνικά και πολιτικά αδιέξοδα. Ο άνθρωπος ίσως δεν αντέχει να μάχεται για πολύ καιρό για μία κοινωνική αλλαγή που θεωρείται ουτοπική από την «κοινή» γνώμη, η οποία λειτουργεί ως βαρίδι στους κοινωνικούς αγώνες. Είναι το φάντασμα της γνωστής απογοήτευσης που προκαλείται από τη δυσκαμψία και τους αργόσυρτους ρυθμούς της κοινωνικής κίνησης. Τότε καταφέραμε να την αποφύγουμε και να ξεχυθούμε με πάθος στον αγώνα για την διεκδίκηση της ζωής διότι ήταν θέμα ζωής και θανάτου. Μας σκότωσαν στον πεζόδρομο της Τζαβέλλα, στην καρδιά των Εξαρχείων. Σήμερα σκοτώνουν τα απότοκα εκείνης της εξέγερσης. Επιτίθενται στην αλληλεγγύη των καταλήψεων και στα κοινωνικά κέντρα. Σκοτώνουν εμάς..

Δεκέμβρης 2008: Η αιώνια εφηβεία της εξέγερσης

της Όλγας Στέφου

Πέρασαν έντεκα χρόνια, περισσότερα από όσα είναι τα δάχτυλά μας και το ότι δεν μπορούμε να ξεχάσουμε, σημαίνει πια πως η εξέγερση της νιότης μας, είναι εξέγερση ιστορική. Κι αυτό από μόνο του, αυτή η ιστορικότητα, δε λέει απολύτως τίποτα σαν λέξη. Ωστόσο, δείχνει πως η τελευταία γενιά που έκανε εξεγέρσεις, η δική μας, άφησε κάπου έναν σπόρο για να παραδοθεί σα σκυτάλη στους σημερινούς 20άρηδες.

Αυτό είναι και τελικά το νόημα. Εμείς εκείνο το βράδυ πόσο να ήμασταν; Δεκαοχτώ χρονώ, να ήμασταν είκοσι; Είκοσι δύο; Δεκαέξι; Παιδιά ήμασταν. Είχαμε και κάτι μπαρμπανεολαίους κινηματικούς παλιούς, αλλά ούτε που μας ένοιαζαν, ούτε που τους ακούγαμε. Τους πήραμε φαλάγγι με την οργή μας και τα τεράστια ερωτηματικά μας: Τι, γιατί, τι θα κάνουμε τώρα; Θα αλλάζαμε τον κόσμο!

Η νύχτα που ξεκίνησαν όλα

Ήταν έξι Δεκεμβρίου πριν 11 χρόνια, γύρω στις 9 το βράδυ ακούσαμε –όσοι ήμασταν στα Εξάρχεια- έναν πυροβολισμό. Έπεσε στη Μεσολογγίου κι ο 15χρονος Αλεξανδρος Γρηγορόπουλος ήταν νεκρός. Η σφαίρα του ειδικού φρουρού Επαμεινώνδα Κορκονέα τον βρήκε στην καρδιά.

Αμέσως η είδηση μεταδόθηκε από το MEGA, μιλούσαν για τραυματισμό, αόριστα, σε ένα επεισόδιο στα Εξάρχεια, αλλά εμείς ξέραμε, γιατί ήμασταν εκεί. Θυμάμαι τον Γ. να κλαίει, 17 χρονών παιδί κι εκείνος τότε και να λέει «σήκωσε το χέρι και έκανε έτσι και τον πέτυχε στην καρδιά». Ήταν φίλος του.

Και μετά ξεκίνησε μια μεγάλη ταραχή. Καθόλου ωραία κατάσταση δεν ήταν εκείνο το βράδυ, σκέτη ταραχή. Κλαίγαμε. Τρέχαμε από την πλατεία στο Nosotros κι από εκεί στο Στέκι Μεταναστών κι από εκεί στη Χαριλάου Τρικούπη, στα γραφεία του ΝΑΡ, πάνω κάτω, τρέχαμε, στα παγκάκια έκλαιγαν άγνωστοι και γνωστοί, στην πορεία θα γινόμασταν φίλοι, σύμμαχοι, σύντροφοι. Μέσα σε μία ώρα είχαμε μαζευτεί χιλιάδες. Μέσα σε δύο ώρες θα ξεκινούσαμε να μπούμε στη Νομική Σχολή. Ανάμεσα σε ξύλο, δακρυγόνα, κλάματα, αποφασιστικότητα.

Και μπήκαμε. Θα κοιμόμασταν εκεί για σχεδόν 20 μέρες.

Οι μέρες του Αλέξη

Την επομένη, την Κυριακή, βγήκαμε στους δρόμος ανυπολόγιστα πολύς κόσμος. Τόση ομορφιά είχε χρόνια να δει η Αθήνα. «Έχουμε εξέγερση. Χαρείτε το», είχε πει ο Δημήτρης.

Εκείνη την στιγμή δεν μπορούσα να καταλάβω τι ακριβώς θα χαιρόμασταν από τον θάνατο ενός παιδιού. Αλλά πολύ σύντομα θα καταλαβαίναμε στον δρόμο πού ακριβώς κρυβόταν η επικείμενη χαρά. Κατά μία έννοια ήμασταν πιο προετοιμασμένοι από όσο είναι τα παιδιά σήμερα. Είχαμε μόλις κερδίσει το κίνημα του άρθρου16, ήταν σαφές πως μπορούσαμε να κερδίσουμε τα πάντα.

Αυτό που δεν ξέραμε, όμως, ήταν το πιο βασικό: Δεν παλεύαμε για κάτι που συνέβαινε, όχι μόνο για αυτό. Παλεύαμε για όσα θα έφερνε το μέλλον. Ξέρετε, οι νέοι έχουν το μοναδικό χάρισμα να ξέρουν στο παρόν τους τι θα γίνει στο μέλλον.

Κι έτσι, η εξέγερση πήρε άλλον χαρακτήρα. Η κυβέρνηση Καραμανλή ετοίμαζε έτσι κι αλλιώς ένα σχέδιο διάσωσης των τραπεζών κι εργασιακής εξόντωσης των νέων.

Φωνάζαμε «Στις τράπεζες λεφτά, στη νεολαία σφαίρες/ ήρθε η ώρα για τις δικές μας μέρες». Όσο εμείς μέναμε στους δρόμους, η Αθήνα ετοιμαζόταν για Χριστούγεννα και η κυβέρνηση χάρισε στις τράπεζες 24 δις ευρώ. Ξέραμε, θα ακολουθούσε σφαγή. Και κάψαμε το Χριστουγεννιάτικο δέντρο, να ανεβεί καπνός ως πάνω πάνω να

το δούνε όλοι: Δεν θα γεννηθεί κανένας Χριστός φέτος, έχουμε νεκρό. Νεκρό παιδί, νεκρό μέλλον.

Την Δευτέρα της 8ης του Δεκέμβρη η εξέγερση είχε γενικευτεί, σαν πυροτέχνημα, ήταν παντού, φαινόταν από παντού. Όλος ο πλανήτης μιλούσε για εμάς. Ήμασταν η νιότη του κόσμου, εκτός από μερικούς, που γεννήθηκαν γέροι.

Το ΚΚΕ αποφάσισε να καταδικάσει την εξέγερση, επιμένοντας ότι στις πραγματικές εξεγέρσεις «δε θα έσπαγε ούτε βιτρίνα».

Κυκλοφόρησε ένα καταπληκτικό σκίτσο στην Αυγή, με τον Λένιν να χτυπάει το κουδούνι των ανακτόρων και να λέει «Τσάρε Νικόλαε, ανοίξτε μας».

Αργότερα, ο Ριζοσπάστης δημοσίευσε ένα από τα χυδαιότερα κείμενα στην ιστορία του. «Το λάθος τηλεφώνημα ενός φονιά», ένα διήγημα που παρουσίαζε τον μπάτσο της λαϊκής τάξης να σκοτώνει ένα πλουσιόπαιδο.

Εν τω μεταξύ, εμάς μας τσάκιζαν στο ξύλο, στα δακρυγόνα, στους ασφαλίτες… Γεμίσαμε ασφαλίτες, παντού. ΓΑΔΑ, νοσοκομεία, κατάληψη Νομικής. Μάτια πρησμένα από τα χημικά, πνευμόνια που φτύνανε πίσσα από τους καπνούς.

Η κατάληψη της Νομικής

Στο αμφιθέατρο της Νομικής ήμασταν εμείς, σε εκείνο του Οικονομικού ήταν εργαζόμενοι και σωματεία, σε εκείνον του Πολιτικού ήταν οι μαθητές. Κάναμε συνελεύσεις, αποφασίζαμε, συζητούσαμε, κατεβαίναμε στο δρόμο, γυρίζαμε πάλι πίσω.

Σπάσαμε το κυλικείο της σχολής και μοιράσαμε φαγητό στους άστεγους. Το βάψαμε με ζωγραφιές δικές μας. Την καθαρίζαμε κάθε μέρα τη σχολή.

Σπάσαμε το στέκι της ΔΑΠ και βρήκαμε μαδέρια, λοστούς, κράνη, ένα μαχαίρι 20 εκατοστά…

Ήταν ένα ζωντανό μελίσσι η κατάληψη. Τότε καταλάβαμε

πραγματικά ότι είχαμε εξέγερση. Μας τα γάνωναν ο μεγαλύτεροι «Μοιάζει με το Μάη του ’68, μοιάζει με τούτο, μοιάζει μ’ εκείνο». Δεν έμοιαζε με τίποτα. Μόνο με τα 18 μας, τα 20, τα 15, τα 16 μας χρόνια.

Μια μέρα ήρθε μία μάνα, το παιδί της ήταν φοιτητής από κάποια επαρχία. Ήρθε να μας κατσαδιάσει που κλείνουμε τη σχολή.

Δε θυμάμαι πόση ώρα μιλούσαμε, ούτε τι λέγαμε θυμάμαι. Πάντως, η γυναίκα έφυγε κλαίγοντας κι είπε ότι θα στείλει τον γιο της να είναι μαζί μας.

Και τελικά, τι;

Στα μέτρα των πραγμάτων που πιστεύαμε, ότι θα αλλάζαμε τον κόσμο, ναι, ας πούμε ότι ο Δεκέμβρης δεν πέτυχε. Αλλά στα μέτρα του πραγματικού, ο αληθινός σκοπός κέρδισε.

Ξέρετε, σε κάποιον τοίχο είχε γραφτεί μετά από καιρό: Ο Δεκέμβρης δεν ήταν απάντηση, αλλά ερώτηση. Κι αυτός ήταν ο ρόλος του.

Αυτός είναι ο ρόλος των εξεγέρσεων, δηλαδή. Φυτεύουν ένα σπόρο στις κοιλιές των παιδιών που πρόκειται να γεννηθούν κι όταν έρχεται η ώρα, τα παιδιά γεννάνε τις δικές τους εξεγέρσεις.

Τα χρόνια που ακολούθησαν πιθανότατα δεν θα ήταν τα ίδια, αν δεν είχε προηγηθεί ο Δεκέμβρης. Διατηρήσαμε την κοινωνία σε εγρήγορση, είτε το ήθελε, είτε όχι. Την προπονήσαμε. Εμείς ήμασταν έτοιμοι, ούτως οι άλλως, κι όταν πια έφτασαν τα μνημόνια κι ύστερα οι πλατείες του 2011, ξέραμε και τι να κάνουμε και πώς να αντέξουμε.

Χρειάστηκαν χρόνια για να καταλάβουμε τι μεγάλο δώρο κάναμε στην ιστορία. Οι πιο όμορφες ημέρες τις ζωής μας, οι πιο σπουδαίες.

Τώρα που γίναμε εμείς οι «μεγάλοι» θα περιμένουμε τα επόμενα παιδιά που θα γεννήσουν το σπόρο που φυτέψαμε. Πάντοτε εκεί. Με την ελπίδα να μας αμφισβητούν, γιατί σίγουρα, σιγουρότατα

οι νέοι ξέρουν καλύτερα το μέλλον, ήδη από το παρόν τους.

Μετά τη μεγάλη έκρηξη

του Tricky Trick

Δεν γνωρίζω κανέναν Νίκο ή Νικολέττα που να γιορτάζει 6 Δεκέμβρη, και πιστέψτε με γνωρίζω ένα σωρό Νίκους και Νικολέττες.

Γνωρίζω χιλιάδες ανθρώπους με χιλιάδες διαφορετικά ονόματα που εκείνη τη συγκεκριμένη μέρα δεν γιορτάζουν. Ο καθένας τους ήταν ένας, η καθεμία ήταν μία, που εκείνη τη συγκεκριμένη μέρα δεν υπήρχε κανένας λόγος να μη γιορτάζει.

Κάποιοι όντως γιόρταζαν, ενώ κάποιοι άλλοι έκαναν κάτι απλό, ίσως καθημερινό. Ίσως έτρωγαν ή έβλεπαν τηλεόραση, ίσως έτριβαν αποφάγια από την κατσαρόλα, έπλεναν τα πιάτα τους ή κάνανε έρωτα, κοιμόντουσαν ή μόλις είχανε σχολάσει από τη δουλειά. Κάποιοι έτρεχαν να προλάβουν το λεωφορείο ενώ κάποιοι στέκονταν αναποφάσιστοι μπροστά από κάποιο γκισέ καταστήματος. Σίγουρα κάποιοι έκαναν ένα τελευταίο τσιγάρο πριν φύγουν από ή προς κάπου.

Σκέφτομαι πως εάν πάω σε εκείνα τα συγκεκριμένα σημεία, όλοι αυτοί οι άνθρωποι θα είναι ακόμη εκεί, παγωμένοι, τραβώντας την τελευταία τζούρα ή βρίζοντας τον επίμονο λεκέ: ότι εκείνη τη στιγμή διαχωρίστηκε το πριν με το μετά, ένα σημείο ασυνέχειας. Αμέσως μετά ένα νέο σύμπαν δημιουργήθηκε στο οποίο όλα αυτά έμειναν ημιτελή και όλοι γίνανε κάποιοι άλλοι, έτσι απλά σαν από ταινία.

Ένας ένας βρεθήκανε στην Πατησίων, στα Εξάρχεια, στη Νομική και το Πολυτεχνείο, στο κέντρο κάθε πόλης, μέχρι που ο κάθε

ένας και η κάθε μία ήταν όλοι, μια ασταμάτητη βοή χιλιάδων διαφορετικών φωνών, ένα πένθιμο, οργισμένο, πολυφωνικό μοιρολόι, έτοιμο να εκδικηθεί αυτό και κάθε ένα άλλο έγκλημα που οι χιλιάδες αυτοί, ο ένας και η μία, υπομείνανε τόσα χρόνια.

Κάθε μία σφαίρα που βρήκε το στόχο της, κάθε νάρκη που επιτέλεσε τον σκοπό της, κάθε σαπιοκάραβο που πήγε στον πάτο, κάθε σταγόνα βιτριόλι που έκαψε σάρκα, κάθε κακοπληρωμένη ώρα δουλειάς, κάθε τρακαρισμένο ντελιβερά, κάθε χιλιόγραμμο λιθάνθρακα που εισπνεύσθηκε, κάθε δάσος που κάηκε, κάθε δεμένη από ψυχίατρο, κάθε χτυπημένη ή σκοτωμένη λεσβία, πούστη, τραβεστί, κάθε ώρα εξαντλητικών εξετάσεων, κάθε κλεμμένη ώρα από τη ζωή μας, κάθε κλεμμένη ζωή από τη ζωή μας.

Σε κάθε Μπιγκ Μπανγκ ο χώρος και ο χρόνος ταυτίζονται, το μέλλον με το παρόν και το παρελθόν, το άλλου και το εδώ είναι ένα, μέχρι να αρχίσουν να απομακρύνονται το ένα από το άλλο και να ξαναφτιάξουν έναν νέο χρόνο και έναν νέο χώρο.

Έτσι, οι ερωτήσεις, πού και πότε, δεν είχαν καμία σημασία, αφού υπήρχε μόνο ένα διευρυμένο εδώ και ένα διευρυμένο τώρα.

Σήμερα, 11 χρόνια μετά, αυτός ο νέος χωροχρόνος σ’ αυτό το νεοσύστατο σύμπαν που βρεθήκαμε παντού και πάντα αναπτύσσεται ακόμη ορμητικά. Ας μην μπορούμε ακόμη να κατανοήσουμε το πώς, το πού, το ποτέ.

Η μόνη σταθερά είναι πως κανείς δεν μπορεί να γυρίσει εκεί που ήταν πριν τη μεγάλη έκρηξη.

Αφιέρωμα της Βαβυλωνίας στην Εξέγερση του Δεκέμβρη – Ντοκυμαντέρ

10 κι 1 χρόνια μετά επιλέξαμε να κάνουμε ένα αφιέρωμα για το Δεκέμβριο του 2008, γιατί πιστεύουμε ότι ακόμα είναι επίκαιρος και σημείο αναφοράς για όλα όσα ακολούθησαν και για τα όσα συμβαίνουν στο παρόν.

Η περίοδος λιτότητας που εγκαινιάστηκε αμέσως μετά τον Δεκέμβρη του 2008 συνεχίζει να βρίσκεται στο προσκήνιο. Τα αυξημένα μέτρα καταστολής, η υπαναχώρηση σε κοινωνικά ζητήματα και δικαιώματα, ο ρατσισμός, ο μισανθρωπισμός, η σπουδαιότητα και η αναγκαιότητα της αλληλεγγύης αλλά και η ρήξη με την προσπάθεια βίαιης επιβολής μιας κρατικής κανονικότητας που συνεπάγεται υπακοή είναι μόνο από εκείνα που συμβαίνουν και μας θυμίζουν όλα αυτά που προμήνυσε ο Δεκέμβρης του 2008.

Επιπλέον, ο δολοφόνος του Γρηγοροπουλου είναι πλέον ελεύθερος κάνοντας σαφές ότι η εξουσία ξέρει να προστατεύει τα «δικά της παιδιά» και να αποκεφαλίζει «τα ξένα».

Οι καιροί αλλάζουν αλλά τα ερωτήματα που τέθηκαν τότε εξακολουθούν να παραμένουν επίκαιρα και να καλούν εκ νέου σε δράση, αντίσταση και αλληλεγγύη.

Η Βαβυλωνία, 10 και 1 χρόνια μετά επιλέγει να παρουσιάσει ένα αφιέρωμα που αποτελείται από ένα μίνι ντοκιμαντέρ, ένα μωσαϊκό αφηγήσεων ανθρώπων το οποίο διερευνά την επικαιρότητα του Δεκέμβρη και μια σειρά κειμένων για αυτά που βιώθηκαν τότε και επηρέασαν με ένα τρόπο βαθύ και αμετάκλητο τους Δεκέμβρηδες που ακολούθησαν και ακολουθούν.

Η σχέση ελευθερίας-εξουσίας στον Φιλελευθερισμό – Μια σύντομη κριτική

του Γιώργου Κτενά

Ποια είναι η σχέση εξουσίας-ελευθερίας στον Φιλελευθερισμό και πώς την αναλύει ο Τ. Σ. Μιλ, κλασικός στοχαστής τού 19ου αιώνα, που εισήγαγε την ιδέα της ελευθερίας του ατόμου ως μέσο για την βελτίωσή του; Η ελευθερία της κοινωνίας περνάει μέσα από την τυραννία του κράτους; Μπορεί να υπάρξει πορεία αυτοεξέλιξης, όταν η κοινωνική ελευθερία αφορά την εξουσία της κοινωνίας πάνω στο άτομο; Ας δούμε μια κριτική πάνω στην ατομικότητα του Τ.Σ. Μιλ.

Μέσω του Τ. Σ. Μιλ διατυπώθηκε για πρώτη φορά τόσο καθαρά η ιδέα περί ελευθερίας του ατόμου, ως μέσο προόδου της κοινωνίας. Η σχέση κράτους-ελευθερίας στον Βρετανό φιλόσοφο αρχίζει από την ίδια την ύπαρξη του κράτους, καθώς διαμορφώνει τη σχέση υπηκόου-εξουσίας. Την οποία όχι μόνο δεν αρνείται, όσο κι αν προσπαθεί να την περιορίσει, αλλά αντίθετα ταυτίζει το έθνος με το κράτος και «παραχωρεί» στο άτομο όλες τις νομικές κατοχυρώσεις της εξουσίας προς τον πολίτη. Δεν κάνει ριζική αναφορά στην αντιπροσωπευτική Δημοκρατία, η οποία περικλείει θεσμίσεις που, τελικά, περιορίζουν την ανάπτυξη του ατόμου, καθώς δεν φαίνεται να συμμερίζεται την άποψη του προγενέστερου Φρίντριχ Χέγκελ για έναν εαυτό που εκπίπτει μέσω της αντιπροσώπευσης. Αντίθετα, εκφράζει απόψεις κοντά σε εκείνες του Ζαν-Ζακ Ρουσώ για τη γενική βούληση (volonte generale) στην αντιπροσωπευτική Δημοκρατία, στα θεμέλια της οποίας όμως εδράζεται, τελικά, η απεχθέστερη μορφή της.

Οι προτάσεις περί αντιπροσωπευτικής διακυβέρνησης που αναπτύσσει ο Μιλ, περικλείουν ευδιάκριτες πολιτικές παραγωγές ετερονομίας. Αν και αναδεικνύουν, παράλληλα, την αναντιστοιχία αποτύπωσης των θεμελιωδών αρχών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στα σημερινά αντιπροσωπευτικά συστήματα. Δίνει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ατομικότητα, καθώς θέλει το άτομο ενταγμένο σε οργανωμένη πολιτική κοινότητα, όμως ταυτίζει το έθνος με το κράτος χωρίς βέβαια να γίνεται συγκεκριμένη αναφορά σε εθνοκράτος. Δεν απορρίπτει την ύπαρξη μονάρχη και την ίδια στιγμή καλεί τους πολίτες για άμεση συμμετοχή στην διακυβέρνηση. Η θεωρία του Μιλ δεν είναι ατομικιστική όπως των Χομπς ή Λοκ, καθώς επιδιώκει την ανάπτυξη της ριζικής ατομικότητας (ως μέσο ωριμότητας) μέσω της συμμετοχής στην πολιτική κοινότητα.

> *Ως πρόβλημα της ατομικότητας αναγνωρίζει την εξασφάλιση της μεγαλύτερης ελευθερίας της ατομικής έκφρασης εντός της κοινωνίας.*

Κι εδώ είναι που κάνει το άλμα από τον Ωφελιμισμό, καθώς θέλει την ανάπτυξη κάθε προσωπικότητας ξεχωριστά και όχι απλώς την ευτυχία για μεγάλο αριθμό ατόμων. Ζήτημα που τον συνδέει και με τον εγελιανό ιδεαλισμό, ως γονιμοποιό ατομική απελευθέρωση, αναδεικνύοντας τον ρόλο του ατόμου στην εξέλιξη της ίδιας της κοινωνικής διαδικασίας. Αυτή η «ενηλικίωση» του ατόμου όμως προσφέρει την ηθική βάση των θεσμών, άρα τελικά του κράτους.

Στο Περί Ελευθερίας αναπτύσσει τόσο την αρχή τής ελευθερίας του ατόμου (πώς η ατομικότητα πρέπει να ενταχθεί στην οργανωμένη πολιτική κοινότητα), όσο και το όριο της εξουσίας που μπορεί η κοινωνία να ασκήσει στο άτομο. Αλλά αφήνει το κράτος έξω από την κριτική και του δίνει τη δυνατότητα, έννομα, να λειτουργεί δεσποτικά, αν αυτό κριθεί απαραίτητο. Κι αυτό γιατί, τελικά, διατηρεί επιφυλάξεις σε σχέση με το άτομο (ως υποκείμενο που συγκροτεί την κοινωνία) καθώς μπορεί να προκαλέσει κοινωνική τυραννία που να είναι χειρότερη από την κυβερνητική καταπίεση. Αλλά εδώ είναι που υπάρχει αντίφαση των

υποκειμενικών παραγόντων της ελευθερίας (οι αδυναμίες που προκύπτουν από την αρνητική ελευθερία, κατά τον Αϊζάια Μπερλίν), με αποτέλεσμα να υπάρχει αρνητική ελευθερία τού ατόμου εντός του Φιλελευθερισμού.

> *Δηλαδή η σύμπλευση της ελευθερίας με οικουμενικούς τρόπους ζωής, καθώς δεν ασχολείται με υποκειμενικούς παράγοντες ελευθερίας μέσα στην κοινωνία.*

Σαφώς ο Βρετανός φιλόσοφος έθεσε για πρώτη φορά τόσο ξεκάθαρα τη σπουδαιότητα της ατομικής ελευθερίας, υποστηρίζοντας μεν τη ριζική ατομικότητα αλλά, τελικά, διατηρώντας επιφυλάξεις για το ίδιο το άτομο. Από τη μία πλευρά, δηλαδή, αναδεικνύει την αυτονομία ως όρο συγκρότησης του ατόμου, από την άλλη πλευρά οριοθετεί το φάσμα που το άτομο έχει ανεμπόδιστη δράση. Τελικά, η ελευθερία είναι όρος αυτοανάπτυξης αλλά με πεπερασμένα όρια για τον Μιλ, άρα η ελευθερία τού ατόμου στον Φιλελευθερισμό (όπως την αναλύει ένας από τους σημαντικότερους στοχαστές του Φιλελευθερισμού) δεν είναι αρκετά απελευθερωτική ως προς το ίδιο το άτομο.

Κοινότητες αγώνα, αλληλεγγύης και συνεργατικής δημιουργίας: απάντηση στην κρίση της «κοινωνίας της εργασίας»

του Κώστα Χαριτάκη*

Το «καθεστώς εξαίρεσης» που διαμορφώνεται στον σύγχρονο καπιταλισμό περιλαμβάνει πλέον το μεγαλύτερο μέρος της

εργασίας, μια ευρύτατη γκρίζα ζώνη δικαιωμάτων όπου η μισθωτή εργασία απαξιώνεται βίαια και παύει να έχει οποιαδήποτε προστασία, οι ελαστικές σχέσεις εργασίας ρευστοποιούν το σύνολο της ζωής, ενώ η ανεργία οδηγεί σε μόνιμη περιθωριοποίηση.

Έχει τελειώσει, έτσι, η παλιά εποχή ενός εργατικού κινήματος βασισμένου στη διαπραγμάτευση της τιμής μιας εργατικής δύναμης σταθερά και μακροχρόνια ενταγμένης στον παραγωγικό ιστό, αναγνωρισμένου και ενσωματωμένου ως θεσμικού παράγοντα για την ομαλή αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης και εν τέλει του ίδιου του καπιταλισμού. Αυτή είναι η βάση του πλήρους εκφυλισμού του θεσμικού γραφειοκρατικού συνδικαλισμού (ΓΣΕΕ).

Μπορεί αυτό το «τέλος» να αποτελέσει την «αρχή» για μια αναγέννηση του εργατικού κινήματος στη βάση της αυτοοργάνωσης, της άμεσης δημοκρατίας και του διαρκούς μαχητικού ανταγωνισμού με το κεφάλαιο και το κράτος; Μπορεί να είναι μια ιστορική «ευκαιρία» απεξάρτησης από όλα όσα κρατούσαν το εργατικό κίνημα εξαρτημένο και εν τέλει υποταγμένο εντός της καθεστηκυίας τάξης, υπερβαίνοντας την απλή διαμαρτυρία, τις διεκδικήσεις και διαπραγματεύσεις του «κοινωνικού συμβολαίου», δημιουργίας τώρα των δικών μας (των κάτω) «οργάνων» αγώνα, αλληλεγγύης και συνεργατικής δραστηριότητας; Αυτό είναι το ερώτημα της εποχής και όχι απλώς το πώς θα συνεχιστεί ένας συνήθης κύκλος αγώνων με τα παλιά χαρακτηριστικά.

Γιατί τι άλλο δείχνει η κρίση, παρά ότι η κοινωνία της εργασίας, η αποικιοποίηση δηλαδή όλης της ζωής από τις δυνάμεις της οικονομίας (την εκμετάλλευση, το εμπόρευμα και το χρήμα), δεν αποτελεί βιώσιμη (πόσο μάλλον δημιουργική) συνθήκη για την πλειοψηφία του κόσμου;

Έχουμε φτάσει πλέον στην «καρδιά» του προβλήματος. Η μισθωτή εργασία, αλλά και γενικότερα η εργασία για αλλότριους παραγωγικούς σκοπούς, που σήμερα δείχνει όλο και πιο καθαρά την ουσία της ως δουλεία, είναι το έδαφος όπου ανθίζουν όλα τα σημερινά δεινά της φτώχειας, της υποβάθμισης της ζωής σε

«γυμνή» επιβίωση, της ερήμωσης των κοινωνικών σχέσεων και της καταστροφής του περιβάλλοντος.

Είναι, επομένως, αδήριτη ανάγκη να αναμετρηθούμε ατομικά και συλλογικά με ορισμένα κομβικά βασανιστικά ερωτήματα που αναδύονται τόσο από την κρίση του παραδοσιακού συνδικαλισμού όσο και από τις δυνατότητες και τα όρια των νέων αγώνων και δομών βάσης που αναδύθηκαν αυτή την περίοδο.

> *Τι θα αντικαταστήσει τη «μισθωτή εργασία» που πετιέται διαρκώς στο δρόμο; Μια νεοφεουδαρχία εργαζομένων, με όρους προσωπικής εξάρτησης στα νέα κατανεμημένα δίκτυα της εργασίας; Ή η κοινωνικά χρήσιμη, αλληλέγγυα και συνεργατική οικονομία;*

Θα εξακολουθήσουμε να διεκδικούμε το «δικαίωμα» στην εργασία-εκμετάλλευση και την ανέφικτη πλέον «πλήρη (μισθωτή) απασχόληση» ή θα θέσουμε στο κέντρο της σκέψης και της δράσης μας την απελευθέρωση από την εργασία, το πράττειν, την ελεύθερη δημιουργική δραστηριότητα που μπορεί να καλύπτει κοινωνικές και ατομικές ανάγκες και επιθυμίες;

Θα εξακολουθήσουμε να ανταγωνιζόμαστε (με όλο και περισσότερη βαρβαρότητα) για τις λιγοστές «θέσεις εργασίας» που θα μας παρέχει το κράτος και το κεφάλαιο ή θα προχωρήσουμε στη δημιουργική οριζόντια συνεργασία και στο συντονισμό βάσης συνεργατικών εγχειρημάτων;

Θα εξακολουθήσουμε να επαφίουμε τις ελπίδες μας για βιώσιμη ζωή στην «ανάπτυξη», στην υπόσχεση της διαρκούς μεγέθυνσης-καταναλωτικής αφθονίας, ή θα δώσουμε έναν άλλο χαρακτήρα στην οικονομία, απο-αποικιοποιώντας τη ζωή από την κυριαρχία της, αποκλιμακώνοντάς την στις διαστάσεις των πραγματικών κοινωνικών αναγκών, φέρνοντάς την στα μέτρα της εγγύτητας και της αυτάρκειας των κοινοτήτων και τοποθετώντας στη θέση του απρόσωπου και ποσοτικού ΑΕΠ την ποιότητα ζωής και περιβάλλοντος;

Και, τέλος, τι θα αντικαταστήσει τα εκφυλισμένα και αποσαθρωμένα παραδοσιακά εργατικά κινήματα;

Ένα δίκτυο ομάδων πίεσης και ανταγωνιστικής ατομικής συναλλαγής; Ή κοινότητες αγώνα, αλληλεγγύης και συνεργατικής δημιουργίας; Θα εξακολουθήσουμε να δρούμε μέσα από ιεραρχικές και γραφειοκρατικές οργανώσεις-μεσάζοντες των αναγκών μας και διαχειριστές των σχέσεών μας ή θα δημιουργήσουμε νέου τύπου κοινωνικοπολιτικά μορφώματα-συλλογικότητες που πριν απ' όλα στο ίδιο το εσωτερικό τους και στις σχέσεις τους με τους άλλους θα δημιουργούν απελευθερωμένες κοινωνικές σχέσεις;

Το νέο κοινωνικό υποκείμενο της νομαδικής, ρευστής, ευέλικτης και ανασφαλούς εργασίας/ανεργίας, που είναι ο πρωταγωνιστής των σύγχρονων εξεγέρσεων (Δεκέμβρης 2008, πλατείες, μαχητικές απεργίες αλλά και όποιων κοινωνικών αγώνων πήραν μαζικό και μαχητικό χαρακτήρα και ξέφυγαν από την εθιμοτυπία) και των αυτοοργανωμένων αγώνων και δομών, έχει ανοίξει ένα δρόμο. Το ζήτημα, ωστόσο, του πώς θα ξεπεραστεί η μερικότητα και αποσπασματικότητα, προς μια συνολικοποίηση της κοινωνικής δυναμικής που εκφράζει αυτό το υποκείμενο, παραμένει ανοικτό και δύσκολο μέσα σε συνθήκες γενικευμένου κοινωνικού κατακερματισμού.

Η «κοινωνικοποίηση» του εργατικού κινήματος, πέρα από μια στενή και στρεβλή «ταξικότητα», αλλά και από μια κομματική «πολιτικοποίηση» εκ των άνω, με πρόταγμα τα προβλήματα, τις ανάγκες, τη ζωή και τη χειραφέτηση της κοινωνίας, και όχι απλώς τα άμεσα στενά εργατικά συμφέροντα που καταλήγουν στο «δουλειά να 'ναι κι ό,τι να ΄ναι», χωρίς να υπολογίζουν την κοινωνική χρησιμότητα και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις (όπως, για παράδειγμα, στη Χαλκιδική όπου το «άμεσο ταξικό συμφέρον» οδηγεί εργάτες να υποστηρίζουν μια καταστροφική για τις κοινότητες και το περιβάλλον επένδυση στο όνομα του ότι δίνει δουλειά…), είναι κρίσιμος όρος αυτής της διαδικασίας.

Η συνεύρεση των διαφορετικών τμημάτων της ρευστής και

περιπλανώμενης εργασίας-ανεργίας δεν μπορεί να γίνει με μόνιμα και μακροπρόθεσμα χαρακτηριστικά στους χώρους εργασίας, όπου οι ατομικές σχέσεις εργασίας, οι διαφορετικοί και εξατομικευμένοι όροι και ρυθμοί εντείνουν την απομόνωση, τον κατακερματισμό και τον ανταγωνισμό (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν παραμένει απαραίτητη και κρίσιμη η προσπάθεια για αμεσοδημοκρατική αυτοοργάνωση στο χώρο δουλειάς, για επιτροπές και σωματεία βάσης).

> *Χρειαζόμαστε δομές που θα μπορούν να διαπερνούν τα σύνορα των επαγγελμάτων, των ειδικοτήτων και του καταμερισμού της καπιταλιστικής οικονομίας (όπως έχει γίνει, για παράδειγμα, σε καταλήψεις, στέκια και λαϊκές συνελεύσεις).*

Και που θα συνενώνουν σε κοινές δράσεις και μέτωπα πολύμορφες συλλογικότητες και ατομικότητες από διάφορα κινήματα και πολιτικές διαδρομές (όπως γίνεται, για παράδειγμα, στο μέτωπο της υπεράσπισης της κυριακάτικης αργίας όπου δρουν από κοινού σωματεία, πρωτοβουλίες γειτονιάς, κινήσεις πόλης, συνεργατικά εγχειρήματα).

Η διαμόρφωση κοινοτήτων αγώνα, αλληλεγγύης και συνεργατικής δημιουργίας, χώρων που δημιουργούν την άμεση πρακτική δυνατότητα να κόψουμε τους δεσμούς εξάρτησης από το κράτος και το κεφάλαιο, με την αυτοθέσμιση νέων κοινωνικών δεσμών ώστε να μπορέσουμε, εδώ και τώρα, να ζήσουμε χωρίς κυριαρχικές και εκμεταλλευτικές σχέσεις, είναι το αναγκαίο βήμα για μια χειραφετική πορεία. Το παράδειγμα της BIOME είναι χαρακτηριστικό σε αυτή την κατεύθυνση: δεν είναι μόνο ένα διαφορετικό παραγωγικό εγχείρημα, αλλά μια κοινότητα αγώνα και αλληλεγγύης που υφαίνει κοινωνικούς δεσμούς.

Οι εργαζόμενοι της συνεργατικής και αλληλέγγυας οικονομίας δεν θέλουμε να είμαστε η αρνητική επιβεβαίωση του κεφαλαίου (τα «θύματα» που δεν τα καταφέρνουν), αλλά η θετική επιβεβαίωση της συνεργατικής ισχύος και κοινωνικής δημιουργικότητας («εμείς μπορούμε!»). Έχοντας συνείδηση ότι δεν λύνουμε απλώς

το βιοποριστικό μας πρόβλημα, αλλά ότι συνδημιουργούμε μια δεξαμενή κοινών εμπειριών, σχέσεων, τακτικών, γνώσεων, τεχνικών, ελεύθερα διαθέσιμων προς όλους, μια κοινή βάση στήριξης για ολόκληρη την κοινωνία. Όσο περισσότερο εμπλουτίσουμε αυτή τη δεξαμενή, τόσο πιο έτοιμοι θα είμαστε να απεξαρτηθούμε από το κεφάλαιο και το κράτος και να ενισχύσουμε υλικά την τάση για αλλαγή της κοινωνίας.

***Μέλος της Σ.Ε.BIOME**

Η Υγεία στην παγίδα της νεοφιλελεύθερης διαχείρισης

της Αθανασίας Δέτσικα*

«θα ήθελα να ξεκαθαρίσω επίσης, και αυτό θέλω να καταστεί σαφές, ότι είναι άλλο το δημόσιο σύστημα υγείας και άλλο κρατικό σύστημα υγείας. Να δώσω ένα παράδειγμα: σε μια σοσιαλιστική χώρα, τη Σουηδία, το νοσοκομείο Καρολίνσκα. Είναι ένα νοσοκομείο πρότυπο, το οποίο παρέχει εξαιρετικές υπηρεσίες υγείας, δωρεάν υπηρεσίες υγείας προς τους πολίτες της χώρας αυτής.

Είναι δημόσιο νοσοκομείο, αλλά δεν είναι ένα κρατικό νοσοκομείο.»

Βασίλειος Κικίλιας, Υπουργός Υγείας

Η νεόκοπη κυβέρνηση, από την προεκλογική περίοδο ακόμα, έχει κάνει ξεκάθαρες τις προθέσεις της: θα παραμείνει όσο καιρό χρειάζεται στην εξουσία, χρησιμοποιώντας υπέρμετρη κρατική βία αν απαιτείται, μέχρι να καταφέρει να υλοποιήσει εκείνες τις πολιτικές που θα μεταρρυθμίσουν τους θεσμούς και τις ποικίλες

πτυχές της καθημερινής μας ζωής σε μια εντελώς νέα κατεύθυνση. Έτσι ώστε, μέχρι το τέλος της θητείας της, να μπορεί να το διαλαλήσει υπερήφανα: υπήρξε η πρώτη πραγματικά νεοφιλελεύθερη δεξιά κυβέρνηση στην Ελλάδα.

Εν αρχή

Οι προβληματικές στην υγεία δεν ξεκινούν προφανώς από την εκλογή της νέας κυβέρνησης, ούτε αυτό πρόκειται για ένα κείμενο το οποίο θα προσπαθήσει να κάνει ανασκόπηση όλων των ελλείψεων και των προβλημάτων που υπάρχουν. Αναφορικά όμως με αυτά, την τελευταία δεκαετία το ΕΣΥ «πάσχει», βασικά, από τεράστιες ελλείψεις μόνιμου προσωπικού και φαρμακοτεχνικών υλικών. Οι εθνικές δεσμεύσεις, εξαιτίας της υπογραφής των μνημονίων, επέβαλαν το μέτρο 5 προς 1, δηλαδή για κάθε 5 εργαζομένους στο δημόσιο τομέα που αποχωρούν να προσλαμβάνεται ένας, το οποίο αναπόφευκτα οδήγησε στην ερήμωση των κλινικών, των επειγόντων και των εργαστηρίων από προσωπικό. Ταυτόχρονα, η μειωμένη χρηματοδότηση οδήγησε σε έλλειψη βασικών φαρμάκων και υλικών στην καθημερινότητα των νοσοκομείων, τα οποία απλά έμαθαν να ανταπεξέρχονται χωρίς όσα κάθε φορά τους έλειπαν. Η ανανέωση του εξοπλισμού, η ανακαίνιση των νοσοκομείων και η αγορά οχημάτων για το ΕΚΑΒ συχνά καλύφθηκαν από δωρεές ιδιωτών.

> *Η κατάσταση αυτή σαφώς και είχε ως αποτέλεσμα τη στροφή των πολιτών προς τις ιδιωτικές εταιρείες ασφάλισης και παροχής υπηρεσιών – κυρίως στον τομέα της πρόληψης, των απεικονιστικών εξετάσεων κτλ.*

Έτσι, το κενό μεταξύ των αναγκών υγείας του πληθυσμού και των δυνατοτήτων κάλυψής τους από το ΕΣΥ σταδιακά διογκώθηκε, καθώς, συν τοις άλλοις, η δυνατότητα κάλυψης του κόστους της ιατροφαρμακευτικής φροντίδας με ίδιους πόρους από την πλευρά των πολιτών –όπως συνέβαινε για πολλά χρόνια– εξαντλήθηκε εξαιτίας της δραματικής μείωσης των ατομικών και οικογενειακών εισοδημάτων. [1]

Η κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη μπορεί να επιθυμεί να αναδιοργανώσει το ΕΣΥ με βάση τις αρχές του λεγόμενου νέου δημόσιου μάνατζμεντ, έτσι ώστε ως προς τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του να προσιδιάζει περισσότερο σε ιδιωτική εταιρεία με την υιοθέτηση και της αντίστοιχης κουλτούρας (αντιμετωπίζοντας δηλαδή τους ασθενείς ως καταναλωτές υπηρεσιών), αφήνοντας μας ολίγον τι ανατριχιασμένες, αλλά και η προηγούμενη κυβέρνηση στάθηκε ανίκανη να βελτιώσει την κατάσταση στην υγεία. Η βασική της στρατηγική, όπως και στους περισσότερους τομείς, ήταν η μετριοπαθής διαχείριση των τεράστιων προβλημάτων και ελλείψεων, κυρίως με προσλήψεις επικουρικού προσωπικού με ιδιωτικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου μέσω ΕΣΠΑ, και η κάλυψη μόνο των πραγματικά επειγουσών αναγκών σε υλικά και φάρμακα. Ίσως η μοναδική πράξη που μπορούμε να της αναγνωρίσουμε ότι ήταν προς την κατεύθυνση ανακούφισης των πιο αδύναμων συμπολιτών μας είναι πιθανότατα ο νόμος ν.4368/2016, ο οποίος εξασφαλίζει την πρόσβαση όλων των ανασφάλιστων πολιτών στην υγεία.

Back to the future

Η είδηση ότι η ιδιωτικοποίηση των δημόσιων νοσοκομείων ξεκινά από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων μπορεί να μην πήρε τις διαστάσεις τις οποίες θα έπρεπε την προηγούμενη εβδομάδα,[2] όμως δεν μας προκαλεί την παραμικρή εντύπωση. Βρίσκεται, μάλιστα, σε απόλυτη σύμπνοια με την πρόταση του Πανελλήνιου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ) να μετατραπούν τα δημόσια νοσοκομεία από πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικίλιας απαντώντας στη σχετική ερώτηση που του τέθηκε στη Βουλή την προηγούμενη εβδομάδα, αρνήθηκε ότι υπάρχει σχέδιο να δεσμευτούν όσες κλίνες του νοσοκομείου χρειαστεί για να τις αξιοποιήσουν ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, και ουσιαστικά άδειασε τον διοικητή της 6ης ΥΠΕ (η χώρα χωρίζεται σε 7 μεγάλες υγειονομικές περιφέρειες, τις ΥΠΕ, οι υπεύθυνοι των οποίων ορίζονται από την εκάστοτε κυβέρνηση). Κατά την άρνηση του όμως για την παραχώρηση τμημάτων του δεύτερου μεγαλύτερου

νοσοκομείου της χώρας σε ιδιώτες για τουρισμό υγείας, ο υπουργός παραδέχτηκε πολύ πιο ωμά τα μεγάλα του σχέδια για το ΕΣΥ:

…θα ήθελα να ξεκαθαρίσω επίσης, και αυτό θέλω να καταστεί σαφές, ότι είναι άλλο το δημόσιο σύστημα υγείας και άλλο κρατικό σύστημα υγείας. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι μπορεί, όπως κάνουν ήδη τα νοσοκομεία μας και κάνει ο ΕΟΠΥΥ, να παίρνει υπηρεσίες από τον ιδιωτικό τομέα και να δίνει τη δυνατότητα στους γιατρούς μας, στους νοσηλευτές μας, στο διοικητικό προσωπικό να εξυπηρετεί καλύτερα τον κόσμο, πιο ποιοτικά, πιο γρήγορα, ενδεχομένως με τελευταίας τεχνολογίας μηχανήματα κλπ…

Τώρα σε ό,τι έχει να κάνει με τα σχέδια ιδιωτικοποίησης των δημόσιων νοσοκομείων κλπ., νομίζω ότι μετράει και είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό το οποίο λέει η πολιτική ηγεσία. Σέβομαι τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο. Ο καθένας μπορεί να σέβεται όλα αυτά τα οποία ακούει για την υγεία, αν είναι τεκμηριωμένα, αλλά εγώ δεν μπορώ να σχολιάσω αυτά τα οποία δηλώνει ο ΠΙΣ. Τα ακούω όμως.» [3]

Ο υπουργός δεν έχει κανένα πρόβλημα να παραδεχτεί ότι η ιδέα τα νοσοκομεία να παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους για τους ασφαλισμένους, ενώ οι δομές τους έχουν ιδιωτικοποιηθεί, τον ενδιαφέρει και σαφώς και την σέβεται. (Το αν το σύστημα που οραματίζεται ο Κικίλιας περιλαμβάνει τη δωρεάν περίθαλψη και για τους ανασφάλιστους, θα μπορούσε να απαντηθεί εύκολα αν αναλογιστούμε ότι η παύση έκδοσης ΑΜΚΑ για τους πρόσφυγες ήταν μια από τις πρώτες πράξεις της κυβέρνησης).

> *Η μετατροπή των νοσοκομείων από πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου σημαίνει ένα πράγμα: ότι το κανονιστικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη λειτουργία τους θα αλλάξει άρδην.*

Ακριβώς όπως οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, θα είναι δυνατόν πλέον τα νοσοκομεία να πωληθούν ολόκληρα σαν μονάδες, να υπάρξουν

μέτοχοι και διοικητικά συμβούλια, να εκμισθωθούν τμήματα τους και, στην τελική, να λειτουργήσουν με αποκλειστικό γνώμονα τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς και το αγαπημένο όλων των νεοφιλελεύθερων, το κέρδος!

Από τις αρχές του 2019, η Νέα Δημοκρατία παρουσιάζοντας το πρόγραμμα της, σκιαγράφησε και τις προθέσεις της.[4] Σαφείς στόχοι για τη μείωση του καρκίνου, της παιδικής παχυσαρκίας και του καπνίσματος, εκσυγχρονισμός της πρόσβασης στα νοσοκομεία με ηλεκτρονικά ραντεβού και ατομικό φάκελο υγείας, εξατομικευμένες ειδοποιήσεις με SMS για τις εξετάσεις προληπτικού ελέγχου. Υποσχέθηκε επίσης την ανανέωση των συμβάσεων των επικουρικών γιατρών (να σημειώσουμε πως από τις 30/10/2019 οι επικουρικοί γιατροί βρίσκονται για άλλη μια φορά αντιμέτωποι με την απόλυση λόγω λήξης των συμβάσεων τους και δίνουν τον δικό τους αγώνα για να παραμείνουν με μόνιμες συμβάσεις στα νοσοκομεία), στοχευμένες προσλήψεις ειδικευμένων ιατρών και αύξηση του προϋπολογισμού για την ανακαίνιση των κτιρίων.

Συνεχής αξιολόγηση των διοικητών και των εργαζομένων, μάλιστα αναμένεται το έργο των διοικητών να αξιολογείται ανά τρίμηνο, εισαγωγή μάνατζερ για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων και έναρξη του ιατρικού τουρισμού στην Ελλάδα. Ανάθεση τμήματος των υπηρεσιών υγείας όπως οι αξονικοί και μαγνητικοί τομογράφοι σε ιδιωτικές επιχειρήσεις οι οποίες πρέπει «*…να γίνουν πιο ανταγωνιστικές και πιο εξωστρεφείς, να προσφέρουν θέσεις εργασίας και ποιοτικές υπηρεσίες*» (Κ.Μητσοτάκης στην παρουσίαση του προγράμματος Υγείας της ΝΔ 23.2.2019). Συνεργασία με τους μεγάλους ιατρικούς ομίλους, καλοί ιδιώτες που θα σώσουν τις υποστελεχωμένες Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, οι οποίες κλείνουν τις κλίνες τους την μία μετά την άλλη, ενώ ταυτόχρονα και η υπόσχεση να σταθεί η νέα κυβέρνηση ενάντια στις κομματικές προσλήψεις – όπως έδειξε η πραγματικότητα, 9 μήνες μετά, σχεδόν όλοι οι διοικητές νοσοκομείων που όρισε η ΝΔ είναι μέλη του κόμματος, και οι περισσότεροι μη σχετικοί με τον τομέα της υγείας. Η αλήθεια είναι ότι από την βαλκάνια

ψυχή της γράφουσας θα πήγαζε ένα βαθύ γέλιο στην ιδέα ότι SMS υπενθύμισης για προληπτικές εξετάσεις θα σταλούν σε Έλληνες πολίτες και αυτοί θα καταφέρουν όντως να τα διαβάσουν και να θυμηθούν τα ραντεβού τους, αν δεν την έπιανε σύγκρυο από τις νεοφιλελεύθερες τομές του προγράμματος της ΝΔ.

Το NHS (National Health Service), ίσως το πιο κοντινό στο δικό μας παράδειγμα εθνικού συστήματος υγείας, έχει ήδη παραχωρήσει σημαντικά τμήματά του στους ιδιώτες. Όπως ακριβώς οι γραμμές των τρένων, τα καλώδια του τηλεφώνου, οι δρόμοι, τα λιμάνια και οτιδήποτε άλλο έχτισε η βρετανική εργατική τάξη και πούλησε με σιδερένια θέληση η Μάργκαρετ Θάτσερ από τα τέλη της δεκαετίας του ‘80. [5]

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στη λογική των μεταρρυθμίσεων του νεοφιλελευθερισμού περιλαμβάνεται πάντοτε και η γραφειοκρατικοποίηση των δομών τις οποίες προσπαθεί να μετασχηματίσει (γραπτή αξιολόγηση, αριθμητικοί στόχοι μείωσης του καρκίνου ή της παχυσαρκίας κτλ.), ταυτόχρονα με τη διείσδυση ανταγωνιστικών λογικών στην υγεία, όπως για

παράδειγμα την επιβράβευση με bonus των ιατρών που καταφέρουν να έχουν τους πιο ικανοποιημένους ασθενείς στο λιγότερο δυνατό χρόνο – αλλά όχι και τους πιο υγιείς!

Η κυβέρνηση, λοιπόν, επιδιώκει η κληρονομιά της στο ΕΣΥ να ανοίξει την πόρτα στις ιδιωτικοποιήσεις. Κανείς δεν ξέρει πραγματικά το μέγεθος των βλέψεων τους. Μπορεί μόνο να υποθέσει ότι θα σταματήσουν εκεί που θα τους αναγκάσουν οι κοινωνικές αντιστάσεις. Μέχρι τώρα κάποιες δηλώσεις στελεχών «ξεφεύγουν», μόνο και μόνο για να διαψευσθούν λίγες μέρες μετά, αλλά ο λαός ξέρει και λέει: όπου υπάρχει καπνός, υπάρχει και φωτιά.

*** Η Αθανασία Δέτσικα είναι αγροτική ιατρός.**

1 Βλ. Και τη σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/chp_gr_greece.pdf.

2 https://thepressproject.gr/apo-to-nosokomio-ioanninon-xekina-i-idiotikopiisi-ton-dimosion-nosokomion/.

3 ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΗ΄ Παρασκευή 15/11/2019, Απάντηση στην ερώτηση με αριθμό 206/12-11-2019 του Βουλευτή Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών της ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα Αρσένη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Σχέδια ιδιωτικοποίησης των δημόσιων Νοσοκομείων»

4 https://www.skai.gr/news/world/to-programma-tis-nd-gia-tin-ygeia-parousiase-o-kyriakos-mitsotakis-v.

5 https://tribunemag.co.uk/2019/11/privatisation-is-already-killing-the-nhs.

Στον μαθητή με την καλύτερη επιχειρηματική ιδέα η σημαία το 2020!

του Στέφανου Μπατσή

«Η ανάληψη των νέων καθηκόντων (…) με δεσμεύει ώστε να εργαστώ ακόμα πιο εντατικά για την προώθηση της επιχειρηματικής σκέψης, της καινοτομίας και του οικονομικού εγγραμματισμού στα σχολεία της χώρας μας αλλά και όλης της Ευρώπης. Είναι η ώρα το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να ακολουθήσει τον ευρωπαϊκό δρόμο, να υιοθετήσει καλές πρακτικές και να εκσυγχρονιστεί έχοντας πάντα στο επίκεντρο τον μαθητή».

Αργύρης Τζικόπουλος,

Chair of the Board of Executives του Junior Achievement Europe

Το ότι ο νεοφιλελευθερισμός αποτελεί ένα πρόγραμμα αναδιοργάνωσης της οικονομίας υπέρ των δυνάμεων της αγοράς που απαιτεί αθρόες ιδιωτικοποιήσεις κι εν γένει τη ριζική αποδυνάμωση του κράτους προς όφελος της ιδιωτικής σφαίρας είναι αλήθεια. Αλλά είναι μια αλήθεια μερική και αποπροσανατολιστική ως προς την προσπάθεια διαύγασης του πολιτικού και ανθρωπολογικού ίχνους που αφήνει ο νεοφιλελευθερισμός στη συγκρότηση της κοινωνικής ζωής και της σύγχρονης υποκειμενικότητας. Πολύ περισσότερο, η αναζήτηση της απαρχής –ως μιας καθοριστικής στιγμής– της διαδικασίας νεοφιλελευθεροποίησης στην υπογραφή μεγάλων αποκρατικοποιήσεων και στη νομοθέτηση ενός κανονιστικού πλαισίου ευνοϊκού για την ιδιωτική οικονομία αποδεικνύεται πολιτικά μη χρήσιμη. Τουναντίον, μια πολιτική που επιθυμεί να αλλάξει την κοινωνία –άρα και τον άνθρωπο– οφείλει να καταπιαστεί με τον

νεοφιλελευθερισμό ως μια μορφή διακυβέρνησης των πληθυσμών, των θεσμών και των ατόμων, η οποία στηρίζεται και στηρίζει τη διάχυση των λογικών της αγοράς, της επιχειρηματικότητας και του ανταγωνισμού σε κάθε πτυχή, σε κάθε τομέα της κοινωνικής ζωής, ανεξαρτήτως εάν αυτός τυπικά λειτουργεί εντός της σφαίρας επιρροής του κράτους ή της ιδιωτικής οικονομίας. Οφείλει, επίσης, να ερμηνεύσει και να κατανοήσει τους τρόπους με τους οποίους ο νεοφιλελευθερισμός μετασχηματίζει τις σχέσεις των ανθρώπων και εμπλέκει τα υποκείμενα στην ίδια τους τη διακυβέρνηση ούτως ώστε να μπορεί να λειτουργεί και να αποκτούν νόημα και αξία οι θεσμοί και οι δομές που δημιουργεί.1

Έτσι, στο επίπεδο της παιδείας, πέραν της αναζήτησης του φορέα της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή του αν αυτή σχεδιάζεται και υλοποιείται αποκλειστικά από το κράτος ή μερικώς και από την ιδιωτική πρωτοβουλία, θα πρέπει να προχωρήσουμε στη διαπίστωση πως οι λογικές του νεοφιλελευθερισμού έχουν εγκαθιδρυθεί στην καρδιά της εκπαίδευσης, σε μια διαδικασία παράλληλη με –ει μη και ανεξάρτητη από– τους κεντρικούς, θεσμικούς μετασχηματισμούς που την αφορούν. Μολονότι εκφράζεται εναργέστερα σήμερα, υπό τη διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και φαιδρών περιπτώσεων όπως η υπουργός Παιδείας Νίκη Κεραμέως και ο υπουργός Ανάπτυξης Άδωνις Γεωργιάδης, στην πραγματικότητα η αγοραία νοοτροπία, η λογική των επιχειρήσεων έχει διεισδύσει στο σχολικό περιβάλλον εδώ και χρόνια και φυσικά δεν πλήττει μόνο τα παιδικά μυαλά των ιδιωτικών σχολείων.

Το Νοέμβριο του 2005 ιδρύεται στην Ελλάδα ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός *Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων/Junior Achievement Greece (ΣΕΑ/JA Greece)*, ως ελληνικό παράρτημα ενός οργανισμού παγκόσμιας κλίμακας ο οποίος αποσκοπεί στην «εφαρμογή προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση». Όπως διαβάζομε χαρακτηριστικά, τα προγράμματα του ΣΕΝ εισάγουν τους μαθητές, ήδη από την παιδική τους ηλικία, στις βασικές έννοιες της επιχειρηματικότητας, τους φέρνουν –μέσω διαφόρων

συνεργασιών– σε επαφή με τον κόσμο των επιχειρήσεων, τους παρέχουν τα εφόδια που κρίνονται απαραίτητα ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν ως μελλοντικοί πολίτες στο «σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον». Τα υλοποιούμενα προγράμματα σχεδιάζονται για κάθε βαθμίδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, από την πρωτοβάθμια μέχρι και την τριτοβάθμια, και φέρουν εύγλωττους –και ολίγον ανατριχιαστικούς– τίτλους όπως: «Στη σκιά ενός στελέχους», «Η δική μου επιχείρηση!», «ENTERPRENEYRIAL SKILSS PASS» και «CREATE YOUR FUTURE» [κεφαλαία στο πρωτότυπο].

Ο τρόπος υλοποίησης των προγραμμάτων είναι απλός. Αφότου εγκριθούν από το υπουργείο Παιδείας, κοινοποιούνται και καλούν τους εκπαιδευτικούς να αποστείλουν αίτηση ενδιαφέροντος για το πρόγραμμα που θα ήθελαν να πραγματοποιηθεί στο σχολείο στο οποίο εργάζονται. Η υλοποίηση βασίζεται στη συνέργεια των εκπαιδευτικών κι ενός δικτύου εθελοντών με προέλευση από τον κόσμο των επιχειρήσεων.

> *Ένα από τα μακροβιότερα και πιο επιτυχημένα προγράμματα του ΣΕΝ είναι η* ***Εικονική Επιχείρηση****, το οποίο έχει μια υπερδεκαετή ιστορία με εκατοντάδες συμμετοχές σχολείων όλης της επικράτειας.*

Η λειτουργία της Εικονικής Επιχείρησης έχει ως εξής: στην αρχή της σχολικής χρονιάς οι μαθητές σκέφτονται μια καινοτόμο επιχειρηματική ιδέα και την υλοποιούν φτιάχνοντας μια εικονική μεν, καθόλα αληθοφανή δε, επιχείρηση, η οποία διαθέτει τις τυπικές δομές ενός τέτοιου νομικού προσώπου (διοικητικό συμβούλιο, μετοχοποίηση, εκπροσώπηση κλπ.). Περίπου στο μέσο της χρονιάς, οι μαθητές-επιχειρηματίες εκθέτουν και πωλούν τις ιδέες τους σε πραγματικές εμπορικές εκθέσεις των ελληνικών μεγαλουπόλεων, ενώ διαγωνίζονται παράλληλα παράλληλα για το βραβείο της «Καλύτερης Εικονικής Επιχείρησης» του έτους. Οι νικήτριες επιχειρήσεις εκπροσωπούν το εθνόσημο σε αντίστοιχους ευρωπαϊκούς και παγκόσμιους διαγωνισμούς κ.λπ., κ.λπ. Ας κρατήσουμε επίσης ότι μετά το πέρας των διαγωνισμών, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα πιστοποίησης των δεξιοτήτων που

απέκτησαν κατά την ενιαύσια διαδικασία, αξιολογώντας τις επιχειρηματικές τους ικανότητες μέσω μιας διαδικτυακής εξέτασης και της απόκτησης του σχετικού διπλώματος (Enterpreneurial Skills Pass).

Το παραπάνω παράδειγμα, κατά τη γνώμη μας, δείχνει ολοφάνερα πως στα διάκενα των μεγάλων ιδεολογικών και πολιτικών συγκρούσεων για τα κεντρικά επίδικα της παιδείας, οι λογικές του νεοφιλελευθερισμού διαχέονται ήδη, λιγότερο ή περισσότερο αθόρυβα, αποικίζοντας την εκπαιδευτική διαδικασία, κατασκευάζοντας υποκείμενα και «διαμορφώνοντας τις ψυχές των ανθρώπων» – για να χρησιμοποιήσουμε την παραθεωρημένη αλλά καίρια αποστροφή της Μάργκαρετ Θάτσερ. Όλα τα βασικά σημεία του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος διακυβέρνησης είναι εδώ: η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, η οποία φτάνει στο σημείο να γίνεται ο τόπος όπου κατοικεί η αλήθεια για τη σύγχρονη εκπαίδευση, η μετρησιμότητα και η ποσοτικοποίηση των μαθητικών δραστηριοτήτων, η συγκριτική αξιολόγηση, ο ανταγωνισμός μεταξύ των παιδιών, η συγκρότηση και πραγμάτευση του εαυτού με όρους και λογικές των επιχειρήσεων και του μάνατζμεντ.

Ίσως πρέπει, μάλιστα, να σταθούμε λίγο περισσότερο στο τελευταίο σημείο, καθώς μας μεταφέρει ομαλά από την παιδεία στον νεοφιλελευθερισμό και πάλι πίσω. Ίδιον της νεοφιλελεύθερης κατασκευής της πραγματικότητας είναι η «στρατηγική ανάπτυξη του εαυτού».

> *Το πρόταγμα των γκουρού του οικονομικού κόσμου περιλαμβάνει τη μεταφορά των αναλυτικών εργαλείων των επιχειρήσεων στην ανάλυση και την ανάπτυξη των ανθρώπινων συμπεριφορών.*

Για παράδειγμα, η μέθοδος ανάλυσης SWOT (Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats), η οποία πιθανότατα σχεδιάστηκε από τον Αμερικανό σύμβουλο επιχειρήσεων Albert S. Humphrey μέσω συγκριτικής εξέτασης δεδομένων από αμερικανικές εταιρείες κολοσσούς των δεκαετιών 1960 και 1970, προτείνεται

και ως μια μέθοδος κατανόησης και υποβοήθησης του εαυτού μέσα στο εκάστοτε «αφιλόξενο» περιβάλλον. Συναφώς, η έννοια του self–branding, δηλαδή η κατασκευή και προώθηση του ατόμου με όρους μάρκετινγκ μιας εμπορικής φίρμας, συνοψίζει άριστα τη δυνατότητα του νεοφιλελευθερισμού να εμπλέκει και να κινητοποιεί τα υποκείμενα στην κατεύθυνση συγκρότησης ενός εξορθολογισμένου, επιχειρηματικού και επικοινωνιακά στρατηγικού Εγώ. Τα σημερινά υποκείμενα οφείλουν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ασταμάτητα πρακτικές και τεχνικές επιμέλειας του εαυτού ώστε να «πουλάνε» σε όποιο πεδίο της πραγματικότητας χρειάζεται – στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση, ακόμη και στην ψηφιακή ερωτική τους ζωή· συμμετέχουν επομένως στην παραγωγή τους ως εμπορευματοποιημένων υποκειμένων.

Ο σημερινός χαοτικός και ανταγωνιστικός κόσμος της εκπαίδευσης βρίθει τέτοιων παραδειγμάτων. Οι μαθητές, ήδη από την εισαγωγή τους στις πρώτες εκπαιδευτικές βαθμίδες, καλούνται μαζί με το υποστηρικτικό τους περιβάλλον –οικογένεια, καθηγητές, φροντιστές, σύμβουλοι εκπαίδευσης κ.λπ.– να καταρτίσουν ένα στρατηγικό πλάνο σύμφωνα με το οποίο θα πορευτούν και θα επιτύχουν. Η μελέτη των μαθημάτων πρέπει να υπακούει στο κάλεσμα της αποτελεσματικότητας όπως αυτή αποτυπώνεται στους βαθμούς, ο χρόνος πρέπει να κατανέμεται μελητημένα και με ακρίβεια ανάμεσα στις διάφορες δραστηριότητες, η μάθηση πρέπει να είναι δια βίου και να επιβεβαιώνεται μέσω της αδιάκοπης λήψης νέων πτυχίων, πιστοποιήσεων και διδακτικών μονάδων.

> *Συνεπώς, στον ίδιο βαθμό με την προϊούσα διείσδυση της αγοράς στην εκπαίδευση με όρους ιδιωτικής αντί κρατικής ιδιοκτησίας των σχολείων ή των πανεπιστημίων, αν όχι περισσότερο, θα πρέπει να μας αφορά η διείσδυσή της ως μια δέσμης αξιών και λογικών που διαμορφώνουν τα υποκείμενα και τα οδηγούν σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις.*

Εν κατακλείδι, μπορεί ο τίτλος του άρθρου να είναι λίγο clickbait, αλλά είναι και βγαλμένος από τη σημερινή πολιτική

πραγματικότητα και την κίνηση των ιδεών στον δημόσιο λόγο. Η Νίκη Κεραμέως και το επιτελείο της σχεδιάζουν ήδη την επίσημη εισαγωγή της επιχειρηματικότητας –ως μαθήματος; ως επιμορφωτικών προγραμμάτων; άγνωστο!– σε όλα τα σχολεία της χώρας, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης «θα στηρίξει» την ένταξη της Ρομποτικής στα σχολικά προγράμματα προς άγραν καινοτομίας και, άρα, ανάπτυξης, ενώ ο Άδωνις Γεωργιάδης φέρνει βόλτα –με μικρή επιτυχία– τα ιδιωτικά σχολεία της πρωτεύουσας, για να αναλύσει τη σημασία του τουρισμού για την ανάπτυξη, προμοτάροντας το Ελληνικό και το σχέδιο της Cosco για τον Πειραιά. Τι σημαίνουν όλα αυτά για εμάς; Σημαίνουν, κατ' αρχάς, ότι επείγει μια ανάλυση όλου του φάσματος νεοφιλελεύθερης διακυβέρνησης, από τα πιο εμβληματικά μέχρι τα πιο κρυφά της σημεία. Έπειτα, στο επίπεδο της ενασχόλησής μας με την εκπαίδευση, ότι νέα επίδικα πρέπει να βρουν τη θέση τους δίπλα στα πιο κλασικά και παγκοίνως παραδεδεγμένα. Τέλος, εξίσου σημαντικό είναι το χρέος μας να καταλάβουμε τη θέση του υποκειμένου στη σημερινή πραγματικότητα, να μιλήσουμε με τους γύρω μας για την καθημερινότητά τους, να δούμε πού, τέλος πάντων, στεκόμαστε, από πού ξεκινάμε το εγχείρημα μας να αλλάξουμε τον κόσμο. Αν θέλουμε να τον αλλάξουμε.

1 Σε αυτή τη γραμμή σκέψης, το νέο τεύχος του περιοδικού Kaboom, που αναμένεται να κυκλοφορήσει σε μερικές μέρες, κάνει λόγο για «ανθρωπολογία του νεοφιλελευθερισμού». Μια ιδέα για τη συγκεκριμένη κατεύθυνση μπορεί να πάρει κανείς από τα αποσπάσματα του εισαγωγικού του σημειώματος που προδημοσιεύτηκαν εδώ.

Συνέντευξη με τα Μαύρα

Γιλέκα: «Θα πάμε μέχρι το τέλος, δεν θα το βάλουμε κάτω!»

συνέντευξη βασισμένη σε κείμενο του Verso Books

μετάφραση: Θεόφιλος Βανδώρος, επιμέλεια: Μιχάλης Κούλουθρος

Σε αυτή τη συνέντευξη για τη συλλογικότητα «Πλατφόρμα Αγωνιστικών Μελετών» (Plateforme Enquête Militante) το καλοκαίρι του 2019, μέλη των Μαύρων Γιλέκων και της συλλογικότητας που τους υποστηρίζει, «La Chapelle Debout», ανατρέχουν στην προέλευση του κινήματος, τις πρακτικές μορφές της οργάνωσης του και την προοπτική του.

Στις 4 π.μ. την Τετάρτη 29 Νοέμβρη, η αστυνομία εκδίωξε τους περίπου 200 κατοίκους από τον ξενώνα Foyer Bara. Το σύστημα με τους ξενώνες (ή και στέγες) στη Γαλλία ξεκίνησε κατά τον Πόλεμο της Αλγερίας ως ένα μέτρο στέγασης μεταναστών εργαζομένων στη χώρα και ο ξενώνας Μπαρά από τη δημιουργία του το 1962 ήταν ένα συμβολικό κέντρο αντίστασης ενάντια στα ενοίκια, τον ελεγχόμενο περιορισμό και τις αναξιοπρεπείς συνθήκες. Ο ξενώνας Μπαρά είχε ήδη εκκενωθεί και τον Σεπτέμβρη του 2018, όταν ο δήμαρχος επικαλέστηκε μία εντολή ανάκτησης πόρων για το διπλανό τετράγωνο που στέγαζε κτίριο με εγκαταλελειμμένα γραφεία. Τους τελευταίους 13 μήνες πολλοί από τους κατοίκους του ξενώνα Μπαρά κατοικούν σε αυτά τα ανακτημένα AFPA γραφεία, εκτός από εκείνους που ανησυχώντας για την ασφάλεια τους συνεχίζουν να παραμένουν στο ξενώνα και να πληρώνουν ενοίκιο στην εταιρεία που τον διαχειρίζεται (Coallia). Αυτή την Τετάρτη η αστυνομική διεύθυνση (όπου βρίσκεται και η Υπηρεσία Ασύλου), που λογοδοτεί στο κράτος, παραμερίζοντας την απόφαση του δημάρχου προχώρησε στην εκκένωση μετά από μία εβδομάδα απειλών και πιέσεων. Έκοψαν το νερό -με μία τουαλέτα για 200 κατοίκους- ενώ παράλληλα

απαγορεύτηκαν όλες οι επισκέψεις ακόμα και από συγγενείς και τελικά οι κάτοικοι αντιλήφθηκαν πως οι κάρτες εισόδου είχαν ακυρωθεί. Το κτίριο προορίζεται να ξανανοίξει το 2024 ως ένα νέο διοικητικό δικαστήριο και εθνικό συμβούλιο για τα δικαιώματα ασύλου.

Η μεγάλη πλειοψηφία εκείνων που δεν είχαν χαρτιά (sans-papiers) βρέθηκαν στο δρόμο.

Αυτές οι πρακτικές διχασμού -στα γαλλικά le trie- ανάμεσα στους μετανάστες με ή χωρίς χαρτιά, με ή χωρίς εργασία, με ή χωρίς στέγη, τον τελευταίο χρόνο έχουν επανειλημμένα έρθει στο φως από το κίνημα των Μαύρων Γιλέκων, που υπάρχει από τον Νοέμβρη του περασμένου χρόνου. Αυτές είναι οι τρεις πλευρές ενός ανύπαρκτου νομίσματος: χρειάζεται μία εργασία για να βγάλεις χαρτιά, χαρτιά για να βρεις εργασία ή και τα δύο για να βρεις στέγη και… όπερ έδη δείξαι.

> *Τα Μαύρα Γιλέκα έχουν συνδυάσει επιθετικές στρατηγικές σε συμβολικούς χώρους με στοχευμένες δράσεις σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, που συνωμοτούν ώστε να προωθούνται και να διαιωνίζονται οι αρνητικές συνθήκες.*

Όλα αυτά είναι αποτέλεσμα της οργάνωσης συνελεύσεων και δικτύων μέσα από τους ίδιους τους ξενώνες. Οι παρεμβάσεις και οι δράσεις ξεκινάνε από την κατάληψη του κεντρικού αεροδρομίου του Παρισιού ώστε να καταγγελθεί ο ρόλος της AirFrance στις απελάσεις, μέχρι τη στόχευση της Elior, μιας εταιρείας εστίασης που συστηματικά προσλαμβάνει μετανάστες χωρίς χαρτιά, ώστε να μεγεθύνει την ανασφάλεια στους μισθούς και να ενδυναμώσει την εργοδοσία, ενώ εξίσου συστηματικά υπαναχωρεί στις υποσχέσεις της πως θα υποστηρίξει τις αιτήσεις των εργατών της για ρύθμιση εγγράφων μέσω εργασίας. Όλα αυτά και άλλες παρεμβάσεις και δράσεις έχουν αναδείξει το τριπλό αδιέξοδο της έλλειψης στέγης, εργασίας και εγγράφων που καθορίζει το νομικό καθεστώς των χωρίς-χαρτιά. Όμως οι δράσεις αυτές έχουν επίσης καταφέρει να αναδείξουν το γεγονός πως αυτό

το καθεστώς διαρκώς αναπαράγεται, αλλά και αμφισβητείται.

Σε αυτή τη συνέντευξη από τη Πλατφόρμα Αγωνιστικών Μελετών (ΠΑΜ) το καλοκαίρι του 2019, μέλη των Μαύρων Γιλέκων και η συλλογικότητα που τους υποστηρίζει, La Chapelle Debout, ανατρέχουν στην προέλευση του κινήματος, τις πρακτικές μορφές της οργάνωσης του και την προοπτική του.

ΠΑΜ: Μπορείτε να μας μιλήσετε για την προέλευση του κινήματος των Μαύρων Γιλέκων;

Β.: Τον Νοέμβρη του 2018, στις αρχές, κανείς δεν γνώριζε πως υπήρχαν τα Μαύρα Γιλέκα, αλλά το όλο πράγμα εξελίχθηκε γρήγορα. Ξεκινήσαμε με την ιδέα, να ξανανοίξουμε την πόρτα της αστυνομικής διεύθυνσης κι από εκεί συνεχίστηκε. Στις 23 Νοέμβρη στη διάρκεια μίας πρώτης παρέμβασης όπου καταλάβαμε το Εθνικό Μουσείο Ιστορίας της Μετανάστευσης, ήμασταν πολλοί περισσότεροι από όσο περιμέναμε. Πραγματοποιήσαμε, λοιπόν, μία δεύτερη δράση στην Comédie Française (Εθνικό θέατρο) στις 16 Δεκεμβρίου και καταφέραμε να κλείσουμε μία συνάντηση με την αστυνομική διεύθυνση*.

ΜΠ.: Αυτό μας έδειξε πως κάτι αρχίζει να χτίζεται. Φτιάξαμε ομάδες μέσα στους ξενώνες και εκλέξαμε αντιπροσώπους**, για να διευρύνουμε και να δομήσουμε την κινητοποίηση. Οι αντιπρόσωποι πήγαιναν από ξενώνα σε ξενώνα και μιλούσαν με ανθρώπους. Αυτή η επικοινωνία είναι σημαντική, επειδή εδώ όταν είσαι χωρίς-χαρτιά δεν ξέρεις ποια είναι τα δικαιώματα σου. Τώρα είμαστε τουλάχιστον 1500 άτομα. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης που καταφέραμε τον Δεκέμβριο του 2018, η αστυνομική διεύθυνση συμφώνησε να δέχεται κάθε μήνα τριάντα αιτήσεις νομιμοποίησης. Όμως αυτοί οι τριάντα φάκελοι εκκρεμούν ακόμα και δεν έχουμε καν αριθμό πρωτοκόλλου (récépissé), ως απόδειξη ότι άρχισε όντως η διαδικασία παροχής ασύλου. Η υπηρεσία μας εμπαίζει υποστηρίζοντας πως θα συναντηθούμε σε έναν μήνα, έπειτα σε τρείς, και καθυστερούν τη συνάντηση κάθε φορά που φτάνουμε στην ημερομηνία. Οπότε ο αγώνας συνεχίζεται.

Μετά από όλα αυτά γυρίσαμε στους ξενώνες, για να κινητοποιήσουμε περισσότερους ανθρώπους, κι έτσι έγινε η Πορεία Αλληλεγγύης στις 16 Μαρτίου. Προσωπικά δεν είχα οργανωθεί στο παρελθόν, επειδή, με δεδομένη την κατάσταση μου, φοβόμουν και δεν εμπιστευόμουν τους ανθρώπους. Όμως, από τότε που γνώρισα τη συλλογικότητα La Chapelle Debout και από εκείνες τις κινητοποιήσεις, δεν φοβόμαστε πια και ούτε πρόκειται πλέον να χάσουμε.

> *Πάντα χάναμε στο παρελθόν, αλλά όχι από εδώ και στο εξής και οι κάτοικοι των ξενώνων μας έχουν εμπιστοσύνη. Δεν πρόκειται, λοιπόν, να το βάλουμε κάτω!*

Μπορούμε επίσης να προβάλουμε αιτήματα, αλλά τώρα αρχίζουμε να μαθαίνουμε τα δικαιώματά μας. Πριν ως χωρίς-χαρτιά δεν ήξερα καν αν είχα δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη και η αστυνομία μπορούσε να με κάνει να πιστέψω το οτιδήποτε, αλλά τώρα γνωρίζω αυτά που δικαιούμαι: αλληλεγγύη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Πριν δεν αναζητούσα τίποτα, δεν ζητούσα βοήθεια από το κράτος, επειδή, αν και μιλάνε για τα «δικαιώματα του ανθρώπου», για όσους είναι χωρίς χαρτιά υπάρχει μόνο το δικαίωμα στη φυλακή. Όταν είσαι χωρίς-χαρτιά τα δικαιώματα του ανθρώπου δεν ισχύουν για σένα, ακόμα κι όταν συνεισφέρεις στην οικονομία και συμπεριφέρεσαι καλά. Όταν ζητάς άσυλο, παίρνεις για απάντηση μία Εντολή Εγκατάλειψης του Γαλλικού Εδάφους (OQTF), η οποία πρέπει να εκπληρωθεί μέσα σε 30 μέρες. Εδώ αν ζητήσεις άσυλο και απορριφθεί η αίτηση, σε στέλνουν πίσω στη χώρα σου.

NT.: Μετά την πρώτη συγκέντρωση στην αστυνομική διεύθυνση, καλέσαμε γενικές συνελεύσεις όπως στο Parole Errante στο Μοντρέιγ (προάστιο του Παρισιού), όπου μαζευτήκαμε 700. Η συνέλευση πραγματοποιήθηκε σε πέντε γλώσσες και προσπαθήσαμε να αποφασίσουμε για τη στρατηγική. Κάναμε συνελεύσεις σε όλους τους ξενώνες, ώστε οι αιτήσεις να υποβληθούν όλες μαζί, όχι με τα κριτήρια που είχε θέσει η αστυνομική διεύθυνση, αλλά μέσα από συλλογικές αποφάσεις. Θέλαμε για παράδειγμα μία αίτηση που

είχε υποβληθεί πριν δύο μήνες να διεκπεραιωθεί με τον ίδιο τρόπο, όπως εκείνες που βρίσκονταν εκεί εδώ και 22 χρόνια. Στις 31 Ιανουαρίου, για να υποστηρίξουμε την αντιπροσωπεία, που στάλθηκε στην αστυνομική διεύθυνση και αποτελούνταν από δύο Μαύρα Γιλέκα και έναν από τη συλλογικότητα La Chapelle Debout, οργανώσαμε μία μεγάλη διαδήλωση που ξεκίνησε από την Comédie Française και έφτασε μέχρι την αστυνομική διεύθυνση. Ήμασταν 1500 άτομα και τρέξαμε μέχρι την αστυνομική διεύθυνση, όπου ήταν τοποθετημένος και μας περίμενε ένας κλοιός από CRS (MAT), οι οποίοι πανικοβλήθηκαν και έκλεισαν την είσοδο από τις 3 ως τις 7 μ.μ. Με λίγα λόγια, στις 31 Ιανουαρίου 1500 άνθρωποι τρέξανε προς το αρχηγείο της αστυνομίας και κατάφεραν να το κλείσουν για τέσσερις ώρες. Στη διάρκεια αυτής της συνάντησης γράψαμε κείμενα όπου καταγγείλαμε τον κρατικό ρατσισμό και τις συνθήκες υποδοχής για τους μετανάστες γενικότερα. Αυτό έγινε για να ξεφύγουμε από το γραφειοκρατικό πλαίσιο και να εισάγουμε ένα πολιτικό περιεχόμενο.

Κ.: Η πρώτη μου επαφή με τη συλλογικότητα La Chapelle Debout ήταν στις 31 Ιανουαρίου, όταν η αστυνομική διεύθυνση έκλεισε στη συλλογικότητα συνάντηση, σύμφωνα με την υπόσχεση που μας είχαν δώσει: να διεκπεραιώνουν δηλαδή τριάντα ανθρώπους το μήνα. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν έγινε. Η συλλογικότητα μας είχε προειδοποιήσει να «σφίξουμε τα δόντια» και να πολλαπλασιάσουμε τις παρεμβάσεις, τις διαδηλώσεις και τις καταλήψεις, για να υποχρεώσουμε την αστυνομική διεύθυνση να κρατήσει την υπόσχεση της. Αυτή ήταν η στιγμή που άρχισα να δραστηριοποιούμαι στη συλλογικότητα La Chapelle Debout και έγινα αντιπρόσωπος του ξενώνα μου. Είχα προσέξει στο παρελθόν πως υπήρχαν συλλογικότητες υποστήριξης για τους χωρίς-χαρτιά, είχα δει κάποιες αφίσες στον ξενώνα και υπήρχε και ένα γραφείο που άνοιγε τα Σάββατα το πρωί, αλλά ποτέ δεν είχα πάει. Όταν με προσέγγισαν άνθρωποι, για να οργανώσουμε συναντήσεις και να κινητοποιήσουμε τον ξενώνα, ήξερα πως μπορούσα να γίνω χρήσιμος για το κίνημα. Η πρώτη φορά που πραγματικά συμμετείχα, ήταν όταν πήγαμε στο αεροδρόμιο, για να εμποδίσουμε την απέλαση ενός Σουδανού: όταν το πετύχαμε, έγινε

ξεκάθαρο σε μένα ότι πρέπει να «σφίξω τα δόντια». Δεν είχα ανάλογη (πολιτική) εμπειρία, ακόμα και πριν φτάσω στη Γαλλία. Πάντα απεχθανόμουν την πολιτική, επειδή στη χώρα μου οι πολιτικοί είναι πάντα ρατσιστές και οι καλοί ηγέτες καταλήγουν στη φυλακή.

> *Είτε το βουλώνεις και ακολουθείς τους πολιτικούς, είτε καταλήγεις στη φυλακή.*

Ο ηγέτης της Μαυριτανίας αυτή την εποχή κατηγορείται για διαφθορά. Εδώ είναι διαφορετικά: στη χώρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ακόμα κι αν δεν τιμούν τον λόγο τους, θα ντραπούν για όσα κάνουν. Χάρη στην ελευθερία της έκφρασης μπορώ κάλλιστα να πάω στο Ηλύσια Πεδία και να πω στον Μακρόν ό,τι σκέφτομαι χωρίς κίνδυνο να συλληφθώ (γέλια). Στα δικά μας μέρη, αν ανοίξεις το στόμα σου, σε βασανίζουν, οπότε δεν ρισκάρεις να βρεθείς αντίθετος με το καθεστώς, για να μην χάσεις τα πάντα. Κανείς δεν θα σε ακούσει και τελικά θα βρεθείς χαμένος. Εδώ αν γνωρίσεις τα δικαιώματά σου και τα διεκδικείς, έχεις μία ευκαιρία να κερδίσεις όσα σου χρωστάνε.

Β.: Μετά από την παρέμβαση στην αστυνομική διεύθυνση ένας φάκελος, ένας μοναδικός φάκελος έγινε δεκτός, ενός συντρόφου που βρίσκεται στη Γαλλία για 22 χρόνια, τον φάκελο του οποίου του είχαν ήδη αρνηθεί τρεις φορές στο παρελθόν να τον παραλάβουν στην υπηρεσία ασύλου. Αποφασίσαμε να στοχοποιήσουμε ανώτερες αρχές, κάτι που απαιτούσε μια πιο ολοκληρωμένη εσωτερική οργάνωση. Για κάποιους μήνες μάθαμε να εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον οργανώνοντας και συνδέοντας «μικρές» ενέργειες, όπως διαμαρτυρίες ενάντια στις απελάσεις, συμμετοχή στη διαδήλωση ενάντια στον κρατικό ρατσισμό στις 16 Μάρτη και πορεία μπροστά από τις φυλακές για τους ξένους στο Mesnil-Amelot, κοντά στο αεροδρόμιο του Roissy. Ήταν απαραίτητο ώστε να μπορέσουμε στη συνέχεια να κάνουμε ενέργειες συγκεκριμένες, μαζικές, παράνομες και επιθετικές -θα μπορούσαμε να πούμε και βίαιες, γιατί η πολιτική αναμέτρηση δεν μπορεί να είναι μόνο το σπάσιμο βιτρινών. Το να μαζευτούν

500 χωρίς-χαρτιά και να καταλάβουν τους χώρους εκείνων που τους εκμεταλλεύονται, αυτό είναι σίγουρα μια επιθετική ενέργεια. Ξεκινήσαμε μία εκστρατεία με όνομα «Τα Μαύρα Γιλέκα αναζητούν τον Πρωθυπουργό». Η πρώτη δημόσια ενέργεια αυτής της εκστρατείας στις 19 Μάη 2019 στο αεροδρόμιο Roissy-Charles-de-Gaulles (στο Παρίσι) κυκλοφόρησε και πήρε μεγάλη δημοσιότητα. Ήταν πολύ έντονο, να βλέπεις 500 άτομα χωρίς χαρτιά μέσα σε ένα αεροδρόμιο για να αγωνιστούν, και όχι για να καθαρίσουν. Συζητήσαμε πολύ για αυτό, έδωσε κουράγιο σε όλους εκείνους τους ανθρώπους, που βλέπουν το αεροδρόμιο σαν τη σκιά των συνόρων και τους δόθηκε η ευκαιρία να καταλάβουν και να οικειοποιηθούν το έδαφος με αποφασιστικότητα. Ο φόβος αρχίζει να εξαφανίζεται: ούτε μία σύλληψη και ένας επιτυχημένος αποκλεισμός του αεροδρομίου. Εσωτερικά το ζήτημα της εργασίας άρχισε επίσης να τίθεται, οπότε αποφασίσαμε να χτυπήσουμε και εκείνους που συμπλέουν με τον κρατικό ρατσισμό: τις εταιρίες που δουλεύουν στα κέντρα κράτησης και τις φυλακές.

ΑΜ : Πως είχατε οργανωθεί στη αρχή και πώς εξελίχθηκαν αυτές οι μορφές οργάνωσης;

Β.: Τα Μαύρα Γιλέκα δεν είναι συλλογικότητα, είναι ένα κίνημα. Μπορείς να είσαι σε μία συλλογικότητα και ταυτόχρονα μέσα στο

κίνημα: η βασική ιδέα είναι απλά ο σεβασμός στον στρατηγικό προσανατολισμό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης (ΓΣ). Για παράδειγμα, στη ΓΣ του Εργατικού Επιμελητηρίου τον Ιανουάριο του 2019 αποφασίσαμε να σταματήσουμε να αναφερόμαστε άμεσα στις κατά τόπους υπηρεσίες, επειδή θέλαμε να στοχεύσουμε πιο ψηλά, και είχαμε την ιδέα να απευθυνθούμε στον πρωθυπουργό. Στη ΓΣ ήμασταν 700, δεν υπήρχε χώρος μέσα στην αίθουσα και μάλιστα πολλοί δεν μπόρεσαν να μπουν μέσα!

Οι αποφάσεις για άμεσα ζητήματα σχετικά με την τακτική και την οργάνωση, λαμβάνονται σε συναντήσεις εκπροσώπων (50-60 άτομα) με δύο ή τρεις εκπροσώπους ανά ξενώνα, που μεταφέρουν τις πληροφορίες: ο εκπρόσωπος διοργανώνει συναντήσεις και συνελεύσεις στον ξενώνα του για να συζητηθεί η στρατηγική, έπειτα έρχεται στη συνέλευση των εκπροσώπων όπου συζητιούνται περαιτέρω οι αποφάσεις τακτικής και επιστρέφει στο ξενώνα για να ενημερώσει τους πάντες. Δεν είναι δυνατόν να κάνουμε πολύ συχνά ΓΣ με όλους παρόντες.

ΝΤ.: Όλα άλλαξαν πολύ γρήγορα. Τα Μαύρα Γιλέκα προέκυψαν κατά κάποιον τρόπο τυχαία. Στην αρχή η συλλογικότητα La Chapelle Debout ήθελε να δημιουργήσει υποδομή, ώστε να μπορούν να κερδηθούν διαπραγματεύσεις για τις συλλογικές ρυθμίσεις παραμονής, μαζί με άλλες συλλογικότητες των “χωρίς χαρτιά”. Τα μέλη της La Chapelle Debout άρχισαν να πηγαίνουν στους ξενώνες, για να οργανώσουν συναντήσεις και να προετοιμαστούν για την πορεία του Νοέμβρη ενάντια στον εγκλεισμό των ξένων, προσφύγων/μεταναστών κλπ. Σε εκείνο το σημείο είχαμε μία μοναδική συνέλευση, αλλά η μορφή της κινητοποίησης συγκέντρωσε πολύ γρήγορα πολύ κόσμο και αυτό ξεπέρασε το πλαίσιο των συλλογικοτήτων των «χωρίς χαρτιά» και μεταμορφώθηκε σε κίνημα. Συνεπώς, τώρα έχουμε επίσης συνελεύσεις ανά ξενώνα ή ανά ομάδα ξενώνων.

ΜΠ.: Τώρα είμαστε πάνω από 1000 και χρειαζόμαστε έναν εκπρόσωπο σε κάθε ξενώνα. Όταν οι εκπρόσωποι πηγαίνουν στους ξενώνες δεν απευθύνονται μόνο στους ακτιβιστές κατοίκους. Προσπαθούν να μιλήσουν με όλους τους “χωρίς χαρτιά”,

πηγαίνοντας από πόρτα σε πόρτα και στέλνοντας μηνύματα για να ενημερώσουν εκ των προτέρων για τις συνελεύσεις. Στον δικό μας ξενώνα υπάρχουν ακόμα και μερικοί που έχουν χαρτιά, αλλά θέλουν να μας υποστηρίξουν επειδή εντυπωσιάστηκαν από τον αγώνα μας.

Κ.: Μετά την 31η Ιανουαρίου συνάντησα ανθρώπους της La Chapelle Debout και έγινα εκπρόσωπος. Από εκεί και μετά αποφάσισα πως έπρεπε να αναλάβω τις υποχρεώσεις μου. Οργανώνουμε λοιπόν κι άλλους ξενώνες και όταν πηγαίνουμε στη ΓΣ συμβουλεύουμε ο ένας τον άλλο. Προσπαθούμε να είμαστε πολύ διακριτικοί: οι τόποι των συναντήσεων πριν τις δράσεις παραμένουν πάντα κρυφοί μέχρι την τελευταία στιγμή. Και μετά ξεκινάει! Σε όποιον απογοητεύεται, προσπαθούμε να του εξηγήσουμε πως στον αγώνα δεν κερδίζουμε συνέχεια και πως πρέπει να μπορούμε να αντιστεκόμαστε και να υπομένουμε δύσκολες συνθήκες.

ΠΑΜ: Ο ξενώνας δηλαδή παίζει έναν κεντρικό ρόλο στην οργάνωση της πάλης;

ΝΤ.: Προσπαθούμε να επικεντρωνόμαστε στους ξενώνες, επειδή είναι τα μέρη στα οποία ζούνε οι άνθρωποι, επειδή στα μυαλά των «εμπόρων του ύπνου» (σ.μ.: στη Γαλλία οι ξενώνες είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις), δηλαδή εταιρειών όπως η Coallia, Adoma, ADF και όλες οι άλλες, ο ξενώνας είναι ο τόπος που μετά την ολοήμερη δουλειά, επιστρέφουμε σε ένα δωμάτιο απλά και μόνο για να κοιμηθούμε λίγο, αφού στριμωχτούμε ανά τέσσερα ή ακόμα και επτά άτομα, και την επομένη να ξαναπάμε να μας εκμεταλλευτούν. Ο στόχος συνεπώς είναι να κρατήσουμε αυτούς τους χώρους ως οργανωτική βάση, ώστε να τους μετατρέψουμε σε πολιτικούς χώρους ή καλύτερα να αναδείξουμε ό,τι πολιτικό περιέχουν.

> *Είναι αναμενόμενο πως οι διαχειριστές των ξενώνων προσπαθούν να σπάσουν το κίνημα, σε μία πρώτη φάση επιτρέποντας στην αστυνομία να εισέλθει για να κάνει συλλήψεις.*

Αυτό είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που συμβαίνει συχνά: ένας σύντροφος που συνελήφθη στο δωμάτιο του βρίσκεται τώρα κέντρο κράτησης και έχει προγραμματιστεί να απελαθεί στη Σενεγάλη. Έχουν επίσης αρχίσει να ξεφορτώνονται όλους τους κοινόχρηστους χώρους των ξενώνων, είτε πρόκειται για κουζίνες, είτε για αίθουσες συνάθροισης ή προσευχής. Ορισμένοι ξενώνες έλαβαν μία επιστολή από την εταιρεία Coallia, που απειλούσε πως θα καλέσουν την αστυνομία αν δεν σταματήσουν οι συναθροίσεις στην είσοδο. Ως εκ τούτου, το να κάνουμε συνελεύσεις σε αυτούς τους ξενώνες είναι μία μορφή άμεσης αντίστασης.

Κ.: Μερικές φορές μας απαγορεύουν να διαλέξουμε με ποιον θα ζούμε, με πρόφαση τον ισχυρισμό ότι δεν πρέπει να κατοικούμε περισσότεροι από ένας ανά δωμάτιο. Είπα σε αυτούς τους ανθρώπους: Φαντάσου να σου απαγορεύσουν να ζεις με το παιδί σου. Πληρώνω νοίκι και έχω το δικαίωμα να ζω με τον γονιό μου! Και δεν υπάρχει πλέον και δωμάτιο προσευχής!

Β.: Ο ξενώνας είναι μία ενοποιητική βάση οργάνωσης, αλλά δεν ξεχνάμε εκείνους που κοιμούνται στους δρόμους ή ανθρώπους από άλλες κοινότητες. Πολύ γρήγορα κυκλοφόρησε το σύνθημα «Ούτε στη φυλακή, ούτε στο δρόμο», ώστε να αναδειχθεί πως είναι ένας αγώνας για την αξιοπρεπή στέγαση, αλλά και για να καταγγείλουμε το γεγονός πως διαχειρίζονται αυτούς τους ξενώνες με λογικές εγκλεισμού.

ΠΑΜ: Έχετε υπονοήσει ότι η μορφή της οργάνωσης γίνεται όλο και πιο περίπλοκη, στο μέτρο που το κίνημα ισχυροποιείται. Πώς καταφέρνετε να διατηρήσετε την αποτελεσματικότητα και την οριζοντιότητα; Πως δομείται συγκεκριμένα η αυτονομία στο κίνημα;

ΜΠ.: Στον δικό μας ξενώνα εκείνοι που έχουν επιλεγεί ως εκπρόσωποι είναι απόλυτα ίσοι με τους υπόλοιπους. Αν μία πρόταση δεν οδηγεί σε συμφωνία, αποφασίζουμε μαζί να πράξουμε διαφορετικά. Κάποιοι πιστεύουν ακόμα ότι οι άνθρωποι αγωνίζονται για τον εκπρόσωπο, για να μπορέσει μόνο αυτός να φτιάξει τα έγγραφα του, όμως τους ξεκαθαρίζω πως κανείς δεν με πληρώνει και πως εργάζομαι για όλους. Έχουμε καταφέρει να το κάνουμε κατανοητό και οι άνθρωποι άρχισαν να δείχνουν εμπιστοσύνη. Η εμπιστοσύνη είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για τέτοιες μορφές οργάνωσης.

Β.: Η αυτονομία των Μαύρων Γιλέκων χτίζεται. Υπάρχει μία αρχή: όταν γίνεται μία επιτροπή δεν θα είναι Γάλλοι εκείνοι που θα

διαπραγματευτούν. Πρέπει οι χωρίς-χαρτιά να γνωρίζουν πως μπορούν και αυτοί να καλέσουν σε διαδήλωση, πως μπορούν να διαπραγματευτούν άμεσα με τα αφεντικά, πως είναι ικανοί να καταθέσουν τους φακέλους τους στην Υπηρεσία. Μας ενδιαφέρει να μάθουν όλοι να συμπληρώνουν το φάκελο τους και μετά να εξηγήσουν και σε άλλους. Είναι η δόμηση της γνώσης και κοινών πρακτικών.

Κ.: Πως λειτουργούμε; Για παράδειγμα στις 12 Ιουνίου του 2019 καταλάβαμε για αρκετές ώρες τον ουρανοξύστη Egée στη La Défense, όπου έχει την έδρα της η εταιρεία Elior. Ήταν η δεύτερη δράση της καμπάνιας «Τα Μαύρα Γιλέκα αναζητούν τον πρωθυπουργό». Στην αρχή, όταν σχεδιάζαμε τη δράση, αν και υπήρχαν πολλοί που γνώριζαν την κατάσταση, αρκετοί δεν μας υποστήριζαν και έμεναν αδιάφοροι. Όμως, μόλις είδαν τη μαζικοποίηση και την απήχηση στα ΜΜΕ, δηλαδή πως μπορούμε να κερδίσουμε πράγματα, μας πλησίασαν… και τώρα είναι μαζί μας και θα συμμετέχουν σε μελλοντικές δράσεις. Μιλάω συχνά με δημοσιογράφους, οπότε οι άνθρωποι δείχνουν ενδιαφέρον προς το πρόσωπό μου, κυκλοφορούν το όνομά μου, σε σημείο να λένε «Αν έχεις πρόβλημα πήγαινε και μίλα με αυτόν», λες και είμαι ο ηγέτης, παρόλο που στην πραγματικότητα είμαι απλά ένα μέλος του κινήματος. Μπορώ μόνο να εξηγήσω πράγματα σε ανθρώπους, να κυκλοφορήσω τις πληροφορίες, σε κάθε περίπτωση παίρνω κατευθύνσεις από τη La Chapelle Debout.

ΝΤ.: «Κατευθύνεσαι» δηλαδή (γέλια).

Κ.: Όχι αλλά κι εγώ μέχρι τον Ιανουάριο δεν ήξερα τίποτα. Άρα πρέπει να ακούω, για να ενημερώνομαι και να μαθαίνω. Στη συλλογικότητα γνώρισα ανθρώπους με εμπειρίες και γνώση.

ΝΤ.: Στη συλλογικότητα La Chapelle Debout πάντα υπήρχαν άτομα χωρίς χαρτιά ή άλλοι που ήταν στο παρελθόν, Γάλλοι και ξένοι, κόρες και γιοι μεταναστών κλπ.

ΠΑΜ: Αντί να καθορίζεστε από το διοικητικό σας καθεστώς και θέση ή για παράδειγμα ως κάτοικοι των ξενώνων, επιλέξατε το

όνομα Μαύρα Γιλέκα, ένα όνομα που αναφέρεται στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων. Γιατί;

ΜΠ.: Στην πραγματικότητα δημιουργήσαμε το όνομα Μαύρα Γιλέκα στις 16 Μάρτη, δηλαδή τη μορφή «Μαύρα Γιλέκα». Ήταν ο Κ. που διάλεξε το όνομα, είπε ότι αφού υπάρχουν τα Κίτρινα Γιλέκα εμείς πρέπει να είμαστε τα Μαύρα. Ήταν στις 19 Μάη στο αεροδρόμιο που το όνομα πραγματικά έπιασε. Όλος ο κόσμος φώναζε «Μαύρα Γιλέκα!» και μετά άρχισαν να μας ρωτάνε για τον αγώνα μας.

Κ.: Τα Κίτρινα Γιλέκα είναι ένα πολύ ισχυρό κίνημα: κάθε Σάββατο μέχρι και ο στρατός κατέβαινε ενάντια τους. Θέλαμε κι εμείς να δώσουμε μία ανάλογη ισχύ στο κίνημα των χωρίς-χαρτιά κι έτσι ξεσηκώσαμε το σύμβολο του γιλέκου, απλά το δικό μας είναι Μαύρο από την οργή επειδή ζούμε σε μία φυλακή! Εδώ είμαστε φυλακισμένοι: Το να μην έχεις δικαίωμα στη στέγη είναι φυλακή και οι ξενώνες είναι φυλακές… Επειδή έχουμε ελάχιστα δικαιώματα, μας στερούν τα πάντα: τέρμα οι αίθουσες προσευχής, τέρμα οι αίθουσες συνάθροισης, μας περιορίζουν μόνο στα δωμάτια και στη μοναξιά μας. Συνεπώς Μαύρα Γιλέκα, για να είμαστε οργισμένοι και ισχυροί. Όπως λένε και οι διάσημοι, το δύσκολο είναι να έχεις διάρκεια! Δεν είναι δύσκολο να γίνεις Μαύρο Γιλέκο, αλλά για να παραμείνουμε πρέπει να συντηρήσουμε το κίνημα, να τρομάξουμε το κράτος και τη γαλλική αστυνομία, να τους κάνουμε να προβληματίζονται. Μετά τη δράση μας στο αεροδρόμιο άρχισαν να μιλάνε για μας στην Αγγλία, τη Γερμανία, την Πορτογαλία, την Αμερική. Σκεφτήκαμε πως έπρεπε να εκμεταλλευτούμε τη χρονική στιγμή και κλιμακώσαμε τις κινητοποιήσεις με πιο δυνατές ενέργειες. Για παράδειγμα, όταν ο αρχηγός της αστυνομίας μας είπε ψέματα, στοχεύσαμε ψηλότερα, στον μεγάλο του αδερφό, τον πρωθυπουργό.

ΝΤ.: Κάναμε τη σύνδεση με τα Κίτρινα Γιλέκα διαπιστώνοντας κάτι απλό: για το φαντασιακό της αριστεράς ο αγώνας των χωρίς-χαρτιά αντιμετωπίζεται ως κάτι το περιορισμένο και απόμακρο, μία κατηγορία ατόμων ιδιαίτερων που αγωνίζονται μόνο για να κερδίσουν ένα καθεστώς νομιμότητας με κριτήρια αποκλειστικά

εξατομικευμένα. Εδώ και πολύ καιρό η Αριστερά θεωρεί πως η αλληλεγγύη περιορίζεται στην ετήσια πορεία όπου όλοι φωνάζουν «Αλληλεγγύη στους χωρίς-χαρτιά» (Solidarité avec les sans-papiers). Θέλουμε να βγάλουμε αυτόν τον αγώνα από το πολιτικό γκέτο που είναι αποκλεισμένος και να τον επανεγγράψουμε στο κοινωνικό κίνημα, ώστε να δείξουμε πως ο αγώνας του μετανάστη μπορεί να είναι και οποιουδήποτε άλλου, είτε με είτε χωρίς χαρτιά, μετανάστη ή όχι.

> *Είναι ένας αγώνας γενικευμένος όπως ο αγώνας για την αξιοπρέπεια του εργαζόμενου ή ενάντια στο υψηλό κόστος ζωής…*

Η ιδέα είναι να ενώσουμε όλες τις διαθέσιμες δυνάμεις, όχι απλά με μία στάση αλληλεγγύης αλλά ως μέρη με κοινούς στόχους. Πρόκειται για ένα κοινωνικό κίνημα που δεν έμεινε άθικτο από την καταστολή. Από τότε που αρχίσαμε έχουμε πολλούς συντρόφους, που βρίσκονται έγκλειστοι σε διοικητική κράτηση, άλλους που απελάθηκαν στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Σενεγάλη, την Ακτή Ελεφαντοστού, κι ακόμα κι άλλους που κατάφεραν να επιστρέψουν στη Γαλλία χάρη σε διεθνείς πολιτικές διασυνδέσεις. Όσοι βρίσκονται στις φυλακές για ξένους είναι πολιτικοί κρατούμενοι όπως και εκείνοι από τα Κίτρινα Γιλέκα, είναι οι αγωνιστές που δέχονται επίθεση από το κράτος επειδή υπερασπίζονται έναν σκοπό. Και δεν είναι τυχαίο πως αποτελούν την κατηγορία του πληθυσμού που είναι περισσότερο στοχοποιημένη από την καταστολή, επειδή η οργάνωση των μεταναστών ενοχλεί την εξουσία.

Β.: Είναι εντυπωσιακό, πως Γάλλοι ακτιβιστές κατήγγειλαν το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων λέγοντας πως είναι ρατσιστικό, ενώ τα Μαύρα Γιλέκα τα αναγνώρισαν αμέσως ως ένα κίνημα λαϊκό και ισχυρό που δίνει έμπνευση.

Κ.: Εγώ δεν βλέπω κανένα ρατσισμό στα Κίτρινα Γιλέκα. Το κράτος είναι ο ρατσισμός. Τα Κίτρινα Γιλέκα μάχονται ενάντια στο κράτος άρα δεν γίνεται να είναι ρατσιστές κι εμείς έχουμε μιμηθεί τα Κίτρινα Γιλέκα.

NT.: Στην αρχή του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων, είχαμε μόλις πραγματοποιήσει τη δράση μας στο Εθνικό θέατρο (Comédie Française) και είπαμε ο ένας στον άλλο: «Είναι εντυπωσιακό ότι εκείνοι οι άνθρωποι, που επιτίθενται στα αεροδρόμια της Ναντ και καίνε αστυνομικούς σταθμούς στο Puy, χρησιμοποιούν πρακτικές υποστήριξης στους χωρίς-χαρτιά, που είναι δέκα φορές πιο ριζοσπαστικές από όλες τις συλλογικότητες αλληλεγγύης». Στο κείμενο μας για την παρέμβαση στο Εθνικό θέατρο είχαμε γράψει: «Ευχαριστούμε όσους καταλαμβάνουν τους δρόμους και τα αεροδρόμια από όπου μας απελαύνουν και τα αστυνομικά τμήματα, όπου μας περνάνε χειροπέδες». Έχουμε σχέσεις με πολλές συνελεύσεις των Κίτρινων Γιλέκων και με τοπικές συντονιστικές, όλα πάνε μια χαρά. Έχουμε να παίξουμε κι εμείς ένα ρόλο εκεί, για να υπενθυμίσουμε τον κεντρικό στόχο του αγώνα μας. Θα είμαστε μέρος κάθε κινήματος που επιτίθεται στο ρατσιστικό κράτος. Υπάρχει μία κοινή αντίληψη στη δράση ανάμεσα στα Κίτρινα και τα Μαύρα Γιλέκα: και αυτό φαίνεται από τους στόχους που επιλέγουμε. Είναι δύο αγώνες για την αξιοπρέπεια, στο πλαίσιο των οποίων έχουμε κοινούς εχθρούς.

*Στη συνέχεια της συνέντευξης αυτής τα Μαύρα Γιλέκα προκάλεσαν το ενδιαφέρον όταν έκαναν κατάληψη στο Πάνθεον (Panthéon)*** στις 12 Ιουλίου 2019. Ο στόχος ήταν να καταληφθεί ένας χώρος συμβολικός που ανήκει στο κράτος και να παραμείνουν αρκετές νύχτες αν ήταν αναγκαίο, με σκοπό να πετύχουν να κλείσουν συνάντηση με το γραφείο του πρωθυπουργού, για να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις ώστε να αποκτήσουν έγγραφα νόμιμα όλοι. Να σταματήσει η χωριστή «ανά περίπτωση» εξέταση των φακέλων προσπαθώντας να σπάσουν τα διοικητικά κριτήρια. Επίσης να καταγγείλουν τη βία στα σύνορα και να απονείμουν τιμή στη μνήμη των νεκρών στη Μεσόγειο ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Έτσι να τονιστεί πως είναι το ίδιο το κράτος που συκοφαντεί και προσβάλλει τους νεκρούς δομώντας την οργανωμένη ρατσιστική βία ενάντια στους μετανάστες και όχι τα Μαύρα Γιλέκα που «προσέβαλαν» το μνημείο. Η παρέμβαση είχε επιτυχία μιας και 700 Μαύρα Γιλέκα έκαναν κατάληψη στο μνημείο. Η αστυνομία που ήταν στο σημείο αναγκάστηκε να μεταφέρει τα αιτήματα και την*

απαίτηση για τη συνάντηση με τον πρωθυπουργό. Όμως ο Edouard Philippe προτίμησε να αγνοήσει την απαίτηση και έστειλε ένα τουίτ για την «αποκατάσταση της τάξεως» κατά τη διάρκεια της εκκένωσης. Ακολούθησε μεγάλη καταστολή που απασχόλησε τα ΜΜΕ. Όμως η καταστολή δεν σταμάτησε το κίνημα. Όλοι οι έγκλειστοι σε διοικητική κράτηση αφέθηκαν ελεύθεροι και δεν απελάθηκαν χάρη στη δικονομική και πολιτική αυτοάμυνα του κινήματος και επίσης χάρη στην αλληλεγγύη όλων. Οι πληγωμένοι θεραπεύτηκαν. Τα Μαύρα Γιλέκα στη συνέχεια συναντήθηκαν σε μία γενική συνέλευση για να αποφασίσουν πως:

-Ο αγώνας συνεχίζεται και πως η καταστολή δεν τρομάζει κανένα.

–Με οργή και αποφασιστικότητα τα Μαύρα Γιλέκα είναι πιο δυνατά από ποτέ!

Σημειώσεις:

* Prefecture de Police : Νομαρχιακό κτίριο που στεγάζει τις διοικητικές υπηρεσίες, το τοπικό αρχηγείο της αστυνομίας και τις υπηρεσίες ασύλου και άδειας παραμονής

** Τα Μαύρα Γιλέκα χρησιμοποιούν τον όρο référant. Αντίθετα με τον όρο «αντιπρόσωπος» που υποδηλώνει σαφώς την ανάθεση, εδώ μεταφράζεται ως «εκπρόσωπος» με την έννοια της ανάκλησης και την εκ περιτροπής αλλαγή προσώπων στη θέση αυτή, που ο ρόλος τους είναι να ενημερώνουν και να μεταφέρουν αυστηρά και μόνο ότι αποφασίζεται στη συνέλευση.

*** Panthéon: Είναι το εθνικό μνημείο του Παρισιού και της Γαλλίας.